

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Élytérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:
Égész évre 10 korona, fél évre 5 kor,
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy keretelt hirdetések
terméérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Feltámadás.

— márc. 30.

(y.) A tél kietlen ridegségén, bár lenyűgözve tartja is a természet életét, — az idő elkövetkezével erőt vesz a tavasz; a halálból élet támad, a megújulás teljes bizonyossággal elkövetkezik.

Nagy eszmék hirdetőinek, nemzetek apostolainak lánglelkei ha egy időre letűnni látszanak is a világelet szinpadáról, az még soha sem jelentette az eszme halálát; csak időleges pihe-nés lehet a szellemi életben is, épp úgy mint az anyagiban.

Krisztusnak, a lánglelkek leg-tökéletesebbjének tanai az ő testi halála után kialudni látszottak szintén. Pár évszázad múltán azonban vértanuk milliói bizonyították, hogy az eszme szent és örökkévaló volt és lesz, — amelyet Krisztus ajkai hirdettek s tanításai oltottak a fejlődésnek indult emberiség lelkébe.

Később ismét elfajulások állottak elő. A legszentebb, leg-tisztább tant az emberi önzés, bűnös elkapottság meghamisította, eredeti szépségéből mármár teljesen kiforgatta. Gyarló, hivatlan emberek tolokodtak felszínre s magyarították ki-ki saját szája ize szerint az emberszeretet halhatatlan mesterének szo-

ciális tanát, természetesen ártalmára a lélek szabad fejlődésének, de annál nagyobb erőssé-geül a jövőkor szellemének. Mert kétségtelen volt minden időkben, hogy ezeket a tanokat meglehet ugyan sárral dobálni, de eredeti fényüktől megfosztani soha!

Evszázadok teltek el, míg maga az emberiség, a fejlődés örök törvénye nyomán önmagától jött rá, hogy tökéletesebb tan nem lehetséges; hogy azokban a szent eszmékben, melyeket Krisztus hirdetett, tényleg maga az igaz, a tökéletes ember van meg; hogy ez eszmék birtokosa az igazi ember, aki önmagában egyesíti mindama tulajdonokat, melyekkel az alkotó az embert felékesítette midőn saját hasonmását küldte benne a földre, urául az anyagnak, a nyers erőnek, de főként urául önmagának.

Korunk szelleme már a krisztusi szellem, a maga valóságában. Nem mentes ugyan még általán a salaktól, még sok az emberi gyarlóság patinája a nemes tartalom külsején, de a patina megpedeztet, az ember ébred, a szellem tökéletesbül, az emberiség a feltámadás korszakának kezdetéhez jutott.

Igenis, — az eszme feltámad, s ennek a feltámadásnak jelenségeit tapasztaljuk már. A durva

erőszak, az ököljog uralma, a nyers vadság meghalt. A szeretet, ez a legmagasztosabb emberi érzés mind inkább tért hódít s e térhódítás a feltámadásnak előhírnöke.

A feltámadás, az élet maga. Az, amikor leomlanak a korlátok melyek évezredek óta tartottak békóban milliokat, mikor szabad hazában szabad nép önmagát uralva nem kormányoztatik nyers erő, de egyedül a szellem, az igazság ereje által, — ez a feltámadás. A miszticizmus ma már idejét multá, az emberiség önmaga látja be már: mi az élet, önmaga rázza le bilincseit s így támad fel a lelki sötétségből az eszmei világosságra.

Nemzetünk életében bámulatos az a törekvés, melyet e sokszor megkínzott, elesigázott, letaposott sőt időnként már csaknem eltemetett nemzet a feltámadásra való törekvésben kifejtett s különösen napjainkban sokszorozott erővel kifejt.

Türtünk, szenvedtünk mi anynyit, mint maga az a lánglelek, az a főségeesen nagy Tanító, aki a világosságra való szent törekvésnek lett ártatlan áldozata. Legázoltak bennünket, eltiporták legtermészetesebb jogainkat, igazvonó páriákká alacsonyítottak le s ha panaszsztót hallatott ajkunk, vérbefojtották sóhajainkat. Lát-

szatra meg is haltunk, diadalmi tort últ sirunk felett a gonosz elkapottság, de lelkünk, nemzeti érzésünk életfényét nem tudta kioltani, feltámadunk és élünk s élni fogunk örökké, most már erősödve és mind nagyobb igyekezettel haladva a tökéletesség utain.

Az első követ éppen most egy éve hengerítették el a nemzeti önállóság sirja elől legjobbjaink. Az elől a sir elől, melybe eltemetni igyekeztek a régi sötét kor utolsó alakjai egy nemzet életképességét, szabadságát, függetlenségét. E funerátorok most már végleg letűntek az élet színteréről, magukkal vive azt a tudatot, hogy egy szabadságszerető nemzet sirjából oly erős fény csillámlik elő; — a vérző szívű anyák átkainak sulya oly rettenetes, hogy ezek felett uralmat vennie a sötétségnek nincs hatalmában, hogy az élet előtör a sírokból is!

Az egy év előtti események voltak a mi nemzeti feltámadásunk kezdete. Azóta üdvös munkában, a nemzeti önállóság erősítését célzó törekvésekben hiven, egyesült erővel tör előre a magyar nemzet az ő igazán nemzeti kormányának vezetésével, hogy mind közelebb juthasson e kiváló egyének utmutatása mellett a teljes világossághoz, hogy

élvezete mellett a tétlenség korszakát kellemesen meg is rövidítheti.

Dr. Poczok indítványa nyilvános és rendes helyesléssel találkozván, a tanulmányut megkezdése másnapra, azaz július 2-ikára elvben el is határozottat, kikérendő lévén még hozzá a felsőház, (az asszonyok) beleegyező nyilatkozata.

A három, — szalmaövegyen maradandó tanárné, — tekintettel arra hogy tudós férfiek akár vannak hon, akár nem, az nekik mindegy, elveik fentartása mellett minden obstrukció mellőzésével áldását adta a tervezetre s így a tanulmányut jeltett napon kezdetét is vette.

A triumvirátus jul. 2-án kora reggel gyülekezett az állomáson, felszerelve egy-egy sétatálcával. Dr. Nyurga képezett kivételt egyedül, aki a sétatálcán kívül tarisznyát is akasztott a nyakába, mert ő azt az elvet vallotta, hogy „kutya utazik tarisznya nélkül.” Igaz hogy a tarisznya üres volt, de hiszen az sértés lett volna egy bárói házra, ha oda a vendégek elemőziával állítanak be.

Báró Külföldhy Balambér nagybirtokos, magyar mágnás szokás szerint sokkal célszerűbbnek vélte a nyarat kedves családjával együtt Karlsruhdában élni át, mintsem harangodi pusztáján vesződni az aratókkal.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Természettudósok.

Humoreszk.

A »Zemplén« számára írta:
Czagány Ferenc.

Forró nyári délután, — július elseje — van. A tudomány szentelt csarnokainak kapui csak a tegnapi napon záródtak be, hosszú két hónapi elhagyatottságra kárhóztatva a szürke épület bensejét, amely épületből minden életet magával vitt a vidám ifjúság, — ki- és el a vakációba.

A géresi egyetem bölcsészeti fakultásának három tudós, nyilvános és rendes tanára egy sörház kertjének lugasában izzad az elől jelzett időben. A nagy elmék pihenésre térnek, az agilis férfiak tétlenségre vannak kárhóztatva, — hosszú két hónap tartamára.

A három tudós, nyilvános és rendes professzor pedig nem más, mint dr. Poczok, dr. Nyurga és dr. Férgecs tanár urak triumvirátusa. — Mindhárom kimagasló és fényesen világító fátyla a sötétségben; mind a három — természettudós. Őket hármat a baráti- és rokonérzelmi kötelék ezer szála annál nagyobb tar-

tóssággal fűzi össze, mert mindhárom — természettudósok.

Dr. Poczok a botanika utolérhetlen zsenije. A töltöttkáposzta természetrajzát nemcsak két kötetes munkájával, de saját nemes példájával is élénken kultiválja. Vasárnaponként 60 töltelket szokott bekebelezni e magyar termékből. — Dr. Nyurga az ásvány- és közetan előadója. Régi cserepekért s kőrmöci vert aranyokért kiválóan lelkesül. Utóbbi téren buvárlatainak értékét gonosz máju hallgatósága azzal a ráfogással véli devalválni, hogy dr. Nyurgáné ő nagysága az aurum nevű ércből készült nyakláncok és karperecek iránt viseltetik különös előszeretettel; és mert a hü nő hűséges buzdítója és segítő-társa munkában izzadó férjének a napi életben is, így körülbelül elfogadható az ifjúság amaz álláspontja, hogy a nevezett doktor ur és oldalbordája ketten tesznek egy egészet. Dr. Férgecs országos hírv. zoológus. Ezelőtt Fusermannnak hívták, de mikor a géresi egyetemen a zoológiai tanszéket megkapta, a rovarvilág iránti különös előszeretettől áthatva: magyarosította nevét Férgecsre.

Ezzel bemutatam a komlólugas gyér árnya alatt izzadó három tudós nyilvános és rendes urat. Most csak az a kérdés: sikerül-e ellesnünk a

kiváló férfiak tudományos vitaköz-szából ugynevezett aranykopéseket.

Sikerült. A természettudomány apostolai azon tűnődtek, hol lehetne a kéthónapi tétlenségi idő egy részét ha már nem is mint tettekkel tényezőknél, de legalább mint kísérletezőknél a közérdekre és saját javukra üdvösen és kellemesen eltölteni.

Dr. Poczoknak zseniális ötlete támadt. Neki különben rendszerint zseniális ötletei szoktak támadni, akár annak a falusi iskolamesternek, aki gyenge tehetségű tanítványainál oly módon vélte az értelmet fejleszteni, hogy nyakukba kavicsokat rakott, a hátukra pedig szárféjeket rajzolt. — A töltött káposzta természetrajzának tudományos művelője azt az ajánlatot tette kollegáinak, hogy ránduljanak ki vidékre, — tanulmányutra.

A tanács tetszett; kirándulni, kirándulni! könnyű ezt kimondani, de how lehessen kirándulni?

Dr. Poczok nem maradt zavarban. Eszébe ötlött, hogy lakik neki a Harangodon egy volt iskolatársa, báró Külföldhy Balambér nagybirtokos, aki vendégszerető uri házában bizonyára a sárgaföldig megtisztelve érzi magát, ha ilyen három természetudós tesz nála pár hétre terjedő látogatást s a magyar vendégszeretet

Vizvezeték,
központi fűtés,
csatornázás,

ERDÉLYI HENRIK

egészségügyi technikus műszaki irodája

Sátoralja-ujhely, Kossuth-utca 169. sz.

fürdőszoba,
szivattyus kutak,
mosdó, closet
berendezése.

Villamos világítás, erőátviteli telepek, tervet és költségvetést kívánatra készítek.

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczer Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Feltámadás.

— márc. 30.

(y.) A tél kietlen ridegségén,
bár lenyűgözve tartja is a termé-
szet életét, — az idő elkövet-
keztével erőt vesz a tavasz; a
halálból élet támad, a megújho-
dás teljes bizonyossággal elkö-
vetkezik.

Nagy eszmék hirdetőinek,
nemzetek apostolainak lánglelkei
ha egy időre letűnni látszanak
is a világelet szinpadáról, az
még soha sem jelentette az esz-
me halálát; csak időleges pihe-
nés lehet a szellemi életben is,
épp úgy mint az anyagiban.

Krisztusnak, a lánglelkek leg-
tökéletesebbjének tanai az ő testi
halála után kialudni látszottak
szintén. Pár évszázad múltán
azonban vértanúk milliói bizo-
nyították, hogy az eszme szent
és örökkévaló volt és lesz, —
amelyet Krisztus ajkai hirdettek
s tanításai oltottak a fejlődésnek
indult emberiség lelkébe.

Később ismét elfajulások ál-
lottak elő. A legszentebb, leg-
tisztább tant az emberi önzés,
bűnös elkapottság meghamisí-
totta, eredeti szépségéből már-
már teljesen kiforgatta. Gyarló,
hivatlan emberek tolokodtak fel-
szíre s magyarázták ki-ki saját
szája ize szerint az emberszere-
tet halhatatlan mesterének szo-

ciális tanát, természetesen ártal-
mára a lélek szabad fejlődésé-
nek, de annál nagyobb erőssé-
geül a jövődó kor szellemének.
Mert kétségtelen volt minden
időkben, hogy ezeket a tanokat
meglehet ugyan sárral dobálni,
de eredeti fényüktől megfosztani
soha!

Evszázadok teltek el, míg
maga az emberiség, a fejlődés
örök törvénye nyomán önmagá-
tól jött rá, hogy tökéletesebb
tan nem lehetséges; hogy azok-
ban a szent eszmékben, melye-
ket Krisztus hirdetett, tényleg
maga az igaz, a tökéletes ember
van meg; hogy ez eszmék bir-
tokosa az igazi ember, aki önma-
gában egyesíti mindama tulajdo-
nokokat, melyekkel az alkotó az
embert felékesítette midőn saját
hasonmását küldte benne a földre,
urául az anyagnak, a nyers erő-
nek, de főként urául önmagának.

Korunk szelleme már a krisz-
tusi szellem, a maga valóságá-
ban. Nem mentes ugyan még
általán a salaktól, még sok az
emberi gyarlóság patinája a ne-
mes tartalom külsején, de a pa-
tina megrepesztett, az ember
ébred, a szellem tökéletesből,
az emberiség a feltámadás korszak-
ának kezdetéhez jutott.

Igenis, — az eszme feltámad,
s ennek a feltámadásnak jelen-
séget tapasztaljuk már. A durva

erőszak, az ököljog uralma, a
nyers vadság meghalt. A szere-
tet, ez a legmagasztosabb em-
beri érzés mind inkább tért hó-
dit s e térhódítás a feltámadás-
nak előhírnöke.

A feltámadás, az élet maga.
Az, amikor leomlanak a korlátok
melyek évezredek át tartottak
békóban milliókat, mikor szabad
házában szabad nép önmagát ural-
va nem kormányoztatik nyers
erő, de egyedül a szellem, az
igazság ereje által, — ez a fel-
támadás. A miszticizmus ma már
idejét multa, az emberiség ön-
maga látja be már: mi az élet,
önmaga rázza le bilincseit s így
támad fel a lelki sötétségből az
eszmei világosságra.

Nemzetünk életében bámula-
tos az a törekvés, melyet e sok-
szor megkínzott, elesigázott, le-
taposott sőt időnként már csak-
nem eltemetett nemzet a feltá-
madásra való törekvésben kifejt-
ett s különösen napjainkban
sokszorozott erővel kifejt.

Türetünk, szenvedtünk mi any-
nyit, mint maga az a lánglelek,
az a főségesen nagy Tanító, a
ki a világosságra való szent tö-
rekvésnek lett ártatlan áldozata.
Legázoltak bennünket, eltiporták
legtermészetesebb jogainkat, iga-
vonó páriákká alacsonyítottak le
s ha panaszsztót hallatott ajkunk,
vérbefojtották sóhajainkat. Lát-

szatra meg is haltunk, diadalmi
tort ült sirunk felett a gonosz
elkapottság, de lelkünk, nem-
zeti érzésünk életfényét nem
tudta kioltani, feltámadunk és
élünk s élni fogunk örökké, most
már erősödve és mind nagyobb
igyekezettel haladva a tökéle-
tesség utain.

Az első követ éppen most
egy éve hengerítették el a nem-
zeti önállóság sirja elől legjobb-
jaink. Az elől a sir elől, melybe
eltemetni igyekeztek a régi sötét
kor utolsó alakjai egy nemzet
életképességét, szabadságát, füg-
getlenségét. E funerátorok most
már végleg letűntek az élet
szinteréről, magukkal vive azt a
tudatot, hogy egy szabadságsze-
rető nemzet sirjából oly erős
fény csillámlik elő; — a vér-
ző szívű anyák átkainak sulya
oly rettenetes, hogy ezek felett
uralmat vennie a sötétségnek
nincs hatalmában, hogy az élet
előtör a sírokból is!

Az egy év előtti események
voltak a mi nemzeti feltámadá-
sunk kezdete. Azóta üdvös mun-
kában, a nemzeti önállóság erős-
bítését célzó törekvésekben hi-
ven, egyesült erővel tör előre a
magyar nemzet az ő igazán nem-
zeti kormányának vezetésével,
hogy mind közelebb juthasson e
kiváló egyének utmutatása mel-
lett a teljes világossághoz, hogy

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Természettudósok.

Humoreszk.

A »Zemplén« számára írta:
Czagány Ferenc.

Forró nyári délután, — július
elseje — van. A tudomány szentelt
csarnokainak kapui csak a tegnapi
napon záródtak be, hosszú két hónapi
elhagyatottságra kárhóztatva a szürke
épület bensejét, amely épületből min-
den életet magával vitt a vidám ifju-
ság, — ki- és el a vakációba.

A géresi egyetem bölcsészeti fa-
kultásának három tudós, nyilvános és
rendes tanára egy sörház kertjének
lugasában izzad az elől jelzett időben.
A nagy elmék pihenésre térnek, az
agilis férfiak tétlenségre vannak kár-
hóztatva, — hosszú két hónap tar-
tamára.

A három tudós, nyilvános és
rendes professzor pedig nem más,
mint dr. Poczek, dr. Nyurga és dr.
Férgess tanár urak triumvirátusa. —
Mindhárom kimagasló és fényesen
világító fáklya a sötétségben; mind
a három — természettudós. Őket hár-
mukat a baráti- és rokonérzelmi kö-
telék ezer szála annál nagyobb tar-

tóssággal fűzi össze, mert mindhár-
man — természettudósok.

Dr. Poczek a botanika utolérhet-
len zsenije. A töltöttkáposzta termé-
szetrajzát nemesak két kötetes mun-
kájával, de saját nemes példájával is
élénken kultiválja. Vasárnaponként
60 töltelékét szokott bekebelezni e
magyar termékből. — Dr. Nyurga az
ásvány- és közettan előadója. Régi
cserepekért s kőmővei vert aranyokért
kiválóan lelkesül. Utóbbi téren bu-
várlatainak értékét gonosz máju hall-
gatósa azzal a ráfogással véli de-
valválni, hogy dr. Nyurgáné ő nagy-
sága az aurum nevű érebből készült
nyakláncok és karperecek iránt vi-
seltetik különös előszeretettel; és mert
a hü nő hűséges buzdítója és segítő-
társa munkában izzadó férjének a
napi életben is, így körülbelül elfo-
gadható az ifjuság amaz álláspontja,
hogy a nevezett doktor ur és oldal-
bordája ketten tesznek egy egészet.
Dr. Férgess országos hírv. zoológus.
Ezelőtt Fusermannak hívták, de mi-
kor a géresi egyetemen a zoológiai
tanszéket megkapta, a rovarvilág iránti
különös előszeretettől áthatva: ma-
gyarosította nevét Férgessre.

Ezzel bemutattam a komlólugas
gyér árnya alatt izzadó három tudós
nyilvános és rendes urat. Most csak
az a kérdés: sikerül-e ellesnünk a

kiváló férfiak tudományos vitaköz-
ságból ugynevezett aranyköpéseket.

Sikerült. A természettudomány
apostolai azon tűnődtek, hol lehetne
a kéthónapi tétlenségi idő egy részét
ha már nem is mint tettekkel ténye-
zőknek, de legalább mint kísérlete-
zőknek a közérdekre és saját javukra
üdvösen e kellemesen eltölteni.

Dr. Poczeknak zseniális ötlete
támadt. Neki különben rendszerint
zseniális ötletei szoktak támadni,
akár annak a falusi iskolamesternek,
aki gyenge tehetségű tanítványainál
oly módon vélte az értelmet fejlesz-
teni, hogy nyakukba kavicsokat ra-
kott, a hátukra pedig szármárfejeket
rajzolt. — A töltött káposzta termé-
szetrajzának tudományos művelője
azt az ajánlatot tette kollegáinak,
hogy ránduljanak ki vidékre, — ta-
nulmányutra.

A tanács tetszett; kirándulni,
kirándulni! könnyű ezt kimondani,
de hová lehessen kirándulni?

Dr. Poczek nem maradt zavar-
ban. Eszébe ötlött, hogy lakik neki
a Haragodon egy volt iskolatársa,
báró Külföldy Balambér nagybirtó-
kos, aki vendégszerető úri házában bi-
zonyára a sárgaföldig megtisztelve
érzi magát, ha ilyen három termé-
szettudós tesz nála pár hétre terjedő
látogatást s a magyar vendégszeretet

élvezete mellett a tétlenség korszakát
kellemesen meg is rövidítheti.

Dr. Poczek indítványa nyilvános
és rendes helyesléssel találkozván, a
tanulmányút megkezdése másnapra,
azaz július 2-ikára elvben el is ha-
tározottat, kikérendő lévén még hozzá
a felsőház, (az asszonyok) beleegyező
nyilatkozata.

A három, — szalmaövegyen
maradandó tanárné, — tekintettel
arra hogy tudós férjeik akár vannak
hon, akár nem, az nekik mindegy,
elveik fentartása mellett minden ob-
strukció mellőzésével áldását adta a
tervezetnek s így a tanulmányút jel-
zett napon kezdetét is vette.

A triumvirátus jul. 2-án kora
reggel gyülekezett az állomáson, fel-
szerelve egy-egy sétatálcával. Dr.
Nyurga képezett kivételt egyedül, a
ki a sétatálcán kívül tarisznyát is
akasztott a nyakába, mert ő azt az
elvet vallotta, hogy „kutya utazik
tarisznya nélkül.“ Igaz hogy a tarisz-
nya üres volt, de hiszen az sértés
lett volna egy bárói házra, ha oda a
vendégek előmozsiával állítanak be.

Báró Külföldy Balambér nagy-
birtokos, magyar mágns szokás sze-
rint sokkal célszerűbbnek vélte a
nyarat kedves családjával együtt
Karlsbadban élni át, mintsem haran-
godi pusztáján vesződni az aratókkal.

Vizvezeték,
központi fűtés,
csatornázás,

ERDÉLYI HENRIK

egészségügyi technikus műszaki irodája

Sátoraljaujhely, Kossuth-utca 169. sz.

fürdőszoba,
szivattyus kutak,
mosdó, closet
berendezése.

Villamos világítás, erőátviteli telepek, tervet és költségvetést kívánatra készíték.

mielőbb megérje a szeretet és béke áldásai mellett függetlenségét, amely a mi nemzeti életünk igazi husvétja lesz!

A kivándorlásról.

Írta: Szemrecsányi Béla.

(Folytatás.)

A közigazgatási tisztviselővel a nép általában leginkább csak akkor jön érintkezésbe, mikor, mint kihágást büntető fórum őt beidézi, vagy ha mezőrendőri vagy más ügyben helyszínelés lévén, a napidíjjakat s fuvarköltéseket kell megfizetnie. — Mindkét alkalom nem alkalmas arra, hogy a járási tisztviselő iránt a parasztabizalmat keltsen. A paraszt előtt ismeretlen felelősségi fórumok kétségbeesésben lassú ügymenete sem alkalmas a közigazgatásunkról alkotott véleményt megváltoztatni. A községi- és körjegyző nem a falu pennás embere és tanácsadója, hanem egy agyonzaklatott állami alkalmazott, ki az állami kötelezettségektől, még ha jóindulatu is, nem képes, mint hivatalos vezető, a néppel foglalkozni. Törvényeink nagy része hiányos és rozszalán éppen azon részeiben, melyekben az adófizető közönség boldogulásának csekély garanciái volna, sok vidéken nincsen végrehajtva. Egyáltalán közigazgatási rendszerünk folytán ritka eset, hogy közigazgatási tisztviselőt, vagy jegyzőt oly funkcionál látna az alsóbb néposztály, mely működés az ő közvetlen anyagi vagy erkölcsi érdekeit szolgálja. Legritkább esetben hallja hogy a tisztviselőt tanít, oktat, vagy tanácsot ad, de csaknem mindig jurisdikcionális hatalmak gyakorlása közben látja, midőn büntet vagy felment. Ez általános bajokhoz ha még hozzájárul néhány szomorú példa, hogy egy-egy magáról megfélemlített tisztviselő megvesztegethetőségének híre elterjed, a másik pedig a közönség iránti tartozó kötelezettségeiről megfélemlítve kegyetlen vagy igazságtalan, ha valamely vidéken véletlenül oly jegyző van, ki állását meg nem engedett módon való gazdagodásra használja fel, akkor természetesen fogjuk találni, mint következményt azon káros állapotot, hogy a mi népünk inkább hallgat a falusi kocsmárosra, idegen izgatókra, mint ter-

Hiszen nyár-időben a kutya is a kasszal alá húzódik, mért ne kereshetné tehát egy magyar báró az árnyékot? Elvégre is itthon az ispán, az azért kapja a fizetését hogy vesződjön a paraszttal.

Igy történt az a bolond eset a három tudóssal, hogy mikor Lucon leszálltak a vonatról s a 36 kilométernyi utat egy paraszt szekéren megtéve jó késő délután a báró kastélyhoz megérkeztek: azt gazdátlanul találták. Szekeresük visszanyargalt, a három tudós pedig ott maradt egy üres kastély bezárt ajtaja előtt, tanácsalanul, fáradtan, éhesen.

Dr. Poczok előrelátását illetőleg nem részesült éppen hízelgő jelzőkben kollégái részéről, míg ő viszont dr. Nyurgát átkozta, hogy ha már tarisznyával utazik, miért cipeli azt üresen?

Végre is cselekedni kellett, mert közeledik az est, és se élelem, se hajlék. Átbandukoltak az ispán-házhoz, ahol előadva balul végződött kirándulásuk sorát, egy kis ennivalót kértek. A botos ispán megajánlta a tudomány fölött bajnokait, leültette őket a pitvarban a padkára, mindegyiknek az ölébe tett egy koscsőg aludtjeget, adott mellé teljesen új fakanalat, (mert az alföldön nem eszik az aludtjeget bádogganál) szelvt a kezébe mindeniknek egy-egy

mészetes vezetőre, kiknek mindegyikében egy-egy ellenséget lát.

A telekkönyvi és tagosítási állapotok rendezettségére nézve is sok példát lehetne felhozni, nehogy azonban dolgozatom túl hosszúra terjedjen, legyen elég Hegedűs Lóránt által felhozott azon eset, hogy Csik-Tusnádán 12 évig folyt egy drága arányosítási eljárás s csak ez idő elteltével jöttek reá, hogy az egész határt újra fel kell mérni. Gyergyóremetének 4000 telekkönyve közül, nincs 50, mely a tényleges birtoklást feltüntetné. Magam is tudok oly esetet, hogy a felmérések, telekkönyvi rendezések, helyesbítések oly összegeztet emésztették fel, hogy a kérdés tárgyat képező birtoktest, mintegy 15-20 hold vételára csaknem reá ment, s még mai napig sines a tényleges birtoklás, a telekkönyvezés e területen kifogástalanul rendezve.

Igaz az, hogy e népvándorlás kezdete óta óriási pénzüsszegek jöttek be Amerikából a monarchiába. Igy Schwegel János chikagói alkonzulunk adatai szerint az utolsó öt évben a monarchiába küldtek Amerikából 55 millió dollárt, ebből azonban levonandó a kivándorlók által elvit, mintegy 28 mill. dollár. Nagyon kétes értékű nyereség ez, mikor maholnap igazán teljes hiánya a munkaerőnek lesz nálunk észlelhető, s mikor nálunk ez nem a tőke vagy a munkaerő túltelése következtében indokoltá lett érvágás, erőltetés jellegrével bír, de inkább a száraz ember túlerőltetése következtében beálló gyengülés veszélyével fenyeget, ki nem zsrját fogyasztja, de eleven erejét. A népnek bankban heverő pénzkészlete maga nem járul hozzá, hogy az ország közzgazdasági viszonyai felfüledjenek. Valamint a gazdag uzsorás, ki couponjai vágásából él, meddő egyéne az ország közzgazdasági életének. A beözönlő milliók akkor válnak az országra nézve közhasznúvá, ha módokat nyújthatunk azok gyűmölözöz befektetésére, ha földet adhatunk, melynek megvásárlása utján a pénz tulajdonosát a röghöz kötjük, vagy a bank letétjeit összesíteni sikerül ipari vállalatok létesítésére. Földbirtok viszonyaink az előbbi hova tovább kizárják, ipari vállalatok létesítéséhez vagy felkarolásához alsóbb néposztályaink intelligenciáját s vele járó vállalkozási hajlamát előbb fejlesztenünk, nevelnünk kellene.

darab puha kenyeret s a három zseni tisztességesen megozsonálhattott.

Kérték az ispánt, hogy fogasson be és vitesse őket vissza az állomásra, — de e kérésük elutasított. Az ispán kijelentette, hogy mindössze 2 ló van a tanyában, ezek azonban a kepek részére vízfordással vannak elfoglalva. Ökrös szekér nincs fölösleges, mert az ökrök tarlót forgatnak és szénát hordanak. Tudós uréknak tehát gyalog kellett visszaindulni az állomásra. Az ispán jó fél kenyeret s egy darab avas szalonát sziveskedett be a Nyurga dr. tarisznyájába, megígérte hogy a kutyákat bezárja míg a tanyából kiérnek, — és a természettudósok utnakeredtek.

Nehéz azonban a gyalogolás annak aki csak a privát lakása és az egyetem közt levő utat szokta gyalog megtenni. Aztán meg az aludtjeget sem valami tápláló eledel s végül az est is rohamosan közeledett.

Vagy 3-4 kilométert gyalogolhattak már, mikor egy juhászlegény nyel talákozott a dűlő mentén. Nyurga dr. indítványozta, hogy süsenek szalonát a juhász segítségével, majd jobban bírják aztán az utazást. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, dr. Férgess megkérte a juhászt, hogy némi tüzelővel és nyársakkal segítsen rajtuk. A vadmagyar

Amerika gazdasági viszonyai még vonzóbbak, a mi viszonyaink pedig s a közel mult intézkedései a kivándorlás terén talán még tisztább hatásúak mint ezelőtt, minek bizonyossága, hogy a mult esztendőben, ha nem csalódom 230000 honfitársunk költözött ki s ez év első három hónapjában már 60000-en távoztak el. Az összes számát a kivándorlóknak tekintve monarchiánk azok 2403%-át adja, mely arány szám nagyobb hányadja esik a magyarokra; az utolsó években orosz, olasz és a monarchia kivándorlása 8%-ról, az összes kivándorlók 70%-jére emelkedett, Németország pedig 25%-ról leszállt 4 1/2 százalékra.

Nem hasonlítható össze azonban a mi kivándorlásunk káros hatása más országokéval. Nálunk a kivándorlásnak beteges a jellege, mert nincs elég tőkénk s földünk, hogy eltarthassuk szaporodó népességünket s a kivándorlók összetartása Amerikában lazább, mert a különböző nemzetiségek, mihelyt a magyar állam összetartó ereje reájok hatni megszűnik, annyiféle távoznak, ahányféle nemzetiségi törekvés őket már itthon is titkon esábitgatta. Hazaszeretetről pedig sajnos az alsóbb néposztályoknál nem igen beszélgethetünk, mert azt azoknál vagy jelentős pillanat muló lelkesültsége, vagy alkohol hozza felszínre, különben azonban gyomruk s fényüzési hajlamuk rabjai, kik azt tekintik uruknak, aki megfizeti őket s azt hazájuknak, ahol jobban eltartják őket. Olaszország kivándorlása bár méreteiben talán meghaladja a miénket, jóval egészségesebb jellegű, mert egyrészt a túlnépesség természetes elvezetője, másodsor az olasz faji jellegét és összetartási hajlamát teljesen megőrzi, végül pedig a fejlődő olasz coloniák az olasz külkereskedelem hasznos letéteményesei. Az olasz kormány protekturátusát kiterjeszti reájok Amerikában is s célszerű gyarmat politikával igyekszik a kivándorlást minden irányban közhasznúvá tenni.

Tapasztalatom szerint a vallás ereje sokkal megbízhatóbb alap kivándorolt honfitársaink összetartására, mint a hazaszeretet. E szempontból kiváló hasznos intézkedésnek tartom, hogy a magyar felekezetek papjait kiküldjük, kik hitközségeket alkotnak, templomokat emelnek, s a szószékről Isten igéjét hirdelve, egyuttal az anyaország szeretetét is igyekeznek

oda bökött kampós botjával egy nádkévére:

— Ahun van ni! Tellik abbul nyárs is, tüzelő is.

Tudósaink vígan pergelték a szalonát a nád lobogó tüze mellett, míg a juhász bajusza alól, oldalvást mosolygott gyakorlatlanságukon. Egyszer csak megszólal:

— Jót mondok az uréknak. Siesenek valahová fedél alá, mert itt zivatár lesz. Ha meg az itt éri az urékat, tudom hogy megemlegetik a mai napot.

— Már hogy lehetne itt zivatár, — szólt fölénnyel dr. Poczok, — hiszen sehol egy felhő. Miből gondolja juhász barátom a zivatart?

— Hászen jó, ne higgyék ha nem akarik, — felel a juhász, — de a számár beállott a karámba.

Lett erre nevetés a tudós társaságban. Volt érvelés a nép tudatlansága stb. felett, — nevétték a juhász-kalendáriumot.

A juhász pedig beteretle nyáját a karámba a számár mellé, maga beült egy gödörbe, széles karimájú zsiros kalapjával leborította magát, és nem szólt többé egy szót sem.

Még nem fogyott el a szalona, mikor Miskole felől rohamos gyorsasággal tódult mind fölőbb az égbolton egy fekete felleg. Irtózatossá válnak a vakító fénye cikkázik át a lé-

hiveik szívében melegen tartani. Ugyanezen hasznos intézkedés azonban a visszavándorlásnak egy jelentős gátja. Eddig ugyanis honfitársaink nagy része azért jött vissza, hogy teleszivja magát azon vallás színt tanaival, melyben nevelték s melynek gyakorlására Amerikában alkalma nem volt. Ha a kivándorlotak igényei e tekintetben kielégítést nyernek és saját filléreiken épült templomaikban magyar predikációt hallhatnak vasárnaponként, talán tulbeesüljük a honzeretet erejét, ha azt hisszük, hogy csak ez képes legyen visszaesábitani a magyart egy vidékről, hol többet keres, jobban él, kevesebb közterhet visel, olcsóbb földet kap s ahol a second paper aláírása után „polgártárs” s politikai tényező s mindenféle hasznos egyletek tagja.

(Vége köv.)

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Rendkívüli közgyűlés. (Saját tudósítónktól.) Sátoraljújhely r. t. város képviselőtestülete f. hó 28-án délután dr. Bánóczy Kálmán helyettes polgármester előnklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a képviselőtestület hivatalos tagjain kívül csupán Matolai Etele, Ármágyi János, ifj. Bajusz József képviselőtestületi tagok vettek részt. A gyűlés egyedüli tárgya a városnak dr. Hornyay Bélával kötött adás vételi szerződés elfogadása volt, amelyet névszerinti szavazással elfogadtak s tudomásul, illetve jóváhagyás végett a törvényhatósági bizottsághoz felterjeszteni rendelték. A képviselőtestület ezután tudomásul vette a városi tanács azon intézkedését, hogy az ünnepekre való tekintettel az április havi fizetésüket a városi tisztviselők és alkalmazottak március 29-én veszik föl.

(Birtokossági közgyűlés. Az április hó 7-én tartandó birtokossági közgyűléssel kapcsolatban Székely Elek polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki: Hivatalos hirdetmény. A mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. c. alapján a mezőőrök alkalmazása s ezzel kapcsolatos egyéb ügyek intézése a község feladatát képezi, mindamellett Sátoraljújhely város közbirtokosságának ezen ügyeit az érdekelt birtokosok önkormányzati jogainak gyakorolhatása végett a birtokosok meghallgatásával kivá-

gen, ágyudörrenést megszügyenítő csattanás, — és nyomában iszonyu zápor. A természetudós társaság kétségbeesve, tehetetlenül fetreg a lucskos földön, mint a kiöntött ürge, — bőrig ázva, dideregve.

Jó másfél óra után elült a vihar, a koromsötét éj csendjét tudósaink káromkodása és fogaiknak vacogása tette csak némileg hangossá. A juhász kidugja fejét a nagy kalap alól s csak annyit morog:

— Megmondtam ugy-e! Jó éjszakát. — Azzal visszabújt száraz gödrébe.

— Gyerünk erről az átkozott vidékről, — szól elkeseredetten dr. Nyurga, — mert itt a számár a természetudós, a természetudós pedig — számár!

Kollégái szónéklül hagyták helyben a kemény itéletet s összefázva, bőrig lucskosan, reggelre megérkeztek a luci állomásra, hol igalmas bakterek szárították ki ruháikat, felültették őket a vaklóra, — és a természetudós társaság uti programja ellenére s az asszonyok nem csekély bosszúságára, — 24 óra multán otthon volt a tanulmányutról, megfogadva hogy többé nem kérkednek természetudományi ismereteikkel, de jobban respektálják a juhász élő kalendáriumának bölcsességét!

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utazásokat is kínálnak, kérjem mindenkit „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, megszünteti a köhögést, vándorlat, éjjeli izmokat.

„Roche”

Hasznosítható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ám Svájcban 4-6-ért.

nom intézni, ennek alapján felhivatnak mindazon birtokosok, kik a város területén 100 holdnál kisebb föld és két birtokkal bírnak, valamint azon birtokosok, kik 100 holdnál nagyobb birtokkal bírnak, de külön mezőrt tartani nem óhajtanak, hogy 1907. évi április hó 7-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében tartandó birtokossági közgyűlésen jelenjenek meg. Targysorozat: 1. Köz-birtokossági elnök választása. 2. Választmány megalakítása. 3. Mezőrtök terület szerinti beosztása. 4. Költségvetés. Sátoraljaujhely, 1907. évi márc. 20-án. Székely Elek, polgármester.

(A képviselőválasztási névjegyzéknek összeállítása. Az országgyűlési képviselőválasztók 1908. évre szóló névjegyzékének összeállítását Matolai Etele elnöklése alatt a városháza tanácstermében f. évi április hó 9., 10., 11. és 12. napján d. e. 9-12; d. u. 3-5 óráig eszközli a központi választmány küldöttsége. Figyelmeztetjük az érdekelt polgárokat, hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. 36. szakasza alapján választói jogosultságok igazolása végett a jelzett időben a küldöttség előtt személyesen jelentkezhetnek.

(Pályázat hivatali állásra. Zemplén vármegye alispánja pályázatot hirdet a homonnai szolgabírói hivatalnál megüresedett hivatali állásra. Ez állás javadalmazása 600 korona fizetés, 160 korona lakbér és 80 korona ruha általány. Pályázati kérvények folyó évi május hó 5-ig nyújtandók be.

(Pályázat segédjegyzői állásra. A gálszécsi járás főszolgabírája pályázatot hirdet a Vécseán megüresedett s 1000 korona fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra. Pályázati kérvények folyó évi április 12-ig nyújtandók be.

HIREK.

A gyermeknapok.

— márc. 30.

Városunk kereskedői, iparosai stb. ablakaiban tarka plakátok hirdetik, hogy április 2-án és 3-án lesz a **gyermeknap**.

Hogy mi a célja e napnak, lapunk hasábjain volt alkalmunk kifejteni, sőt a Gyermekvédő Liga igazgatójának személyes előadásából élő szóval is hallottuk: megmenteni az elhagyott, a züllött gyermekeket! Most amidőn e naphoz közel jutottunk nem mulaszthatjuk el kérni megyénk és városunk közönségét, hogy tekintettel arra a nagy és nemes emberbaráti célra, hogy szerencsétlen elhagyott gyermekeink az állam s az egyes községek megterhelése nélkül segíthessünk, igyekezzék mindenki azon, hogy minden bevásárlásán ezen a fentjelzett két napon eszközölje; térjen be lehetőleg mindazon helyekre, ahol a gyermeknap megtartását jelző plakátot meglátja s ha csak pár fillér áru szükségletet is szerez be ezeken a helyeken, olyan jól gyakorol, hogy ezer és ezer apró emberke, — kiből a Liga hasznos magyar állampolgárokat neveltet — fogja áldani és imájába foglalni a jólelkű adakozót. Vegyük e napon kedveseinknek s a hozzánk tartozóknak szánt husvétii ajándékainkat, mert a jótékonykodás oltárára hozott áldozat bizonyára méltánylást nyer s kedveseink megfognak bocsátani, hogy a nekik szánt ajándékot két nappal később kapják meg. Legyen ez a nap igazán a szegény, elhagyott gyermekeké, vásároljunk minél többen a gyermeknapon.

Azok pedig, akik nem vásárol-

hatnak a gyermeknapon, — hogy a nemzeti szempontból is oly nagy fontosságú cél érdekében az elhagyott gyermekek védelmezésében mindenki részt vehessen — hozzák el filléreiket a városunk utcáin felállítandó „gyűjtő perselyekbe”.

Aki csak teheti dobjon 2 fillért ez urnába, mert a jószívvel adott fillérekkel begyűlt alap a legszegényebb néposztály gyermekeit fogja kivétel nélkül segíteni.

Jöjjen el ez urnákhoz városunk kicsinye, nagyja, adja oda, amit esztendőben egyszer az elhagyott és züllött gyermekek segélyezésére szánt, a Gyermekvédő Liga hálás köszönettel veszi a legsekélyebb adományt is és a gyűjtő urnákkal épen azt a célt kívánja szolgálni, hogy akik koronáikat nem adhatnák azoktól is nagy köszönettel fogadják 3-4 filléres adományait.

Legyünk ott mindnyájan, ifjak és öregek, szegényebbek és tehetősek egyaránt, mert az Ur megáldja azt, ki filléréivel segít a szegény gyermekeken!

Gyűjtő perselyek lesznek elhelyezve városunk minden jóért, nemes és szép célért lelkesülő hölgyeinek őrizete mellett április 2-án és 3-án egész napon át, a következő helyeken:

1. A vasuti nagy állomásnál és a vármegyeház előtt; ezen urnákat az első kerületbeli hölgybizottság tagjai fogják óránként felváltva őrizni.

2. A Kazinczy és Rákóczi-utca sarkán Róth Bernát és fia cég üzlete előtt, valamint a Diana mellett a kis állomástól vezetve uton; ezeket az urnákat a II-ik kerületi hölgybizottság tagjai fogják kettősével őrizni, óránkénti felváltással.

3. A Petőfi utcán a Schön Sándor háza előtt, az ott levő urnát a III-ik kerületi hölgybizottság tagjai fogják őrizni szintén felváltva.

4. A róm. kath. templom mellett; ezt az urnát a IV-ik kerületi hölgybizottsága veszi szíves őrizetbe, egymást óránként felváltva.

A piros-fehér színű gyűjtő perselyek már dr. Kontz titkárhoz megérkeztek s a bizottságok rendelkezésére állanak. Az urnák mellé művészies plakát is érkezett a Liga központi irodájából, amely mellett szöveges plakát fogja felhívni a közönséget az adakozásra.

Valóban kedves látni való lesz szép hölgyeink áldozatkész diszorsége a jótékonykodás szolgálatában az urnák mellett. Különben Dókus Gyuláné kezdeményezésére a liga szolgálatában álló hölgyek már f. hó 29-én megkezdtek az urna-gyűjtést, a Dianna és a róm. kath. plebánia templom mellett felállított urnák mellett s fáradságuk szép eredményre vezetett a liga nemes céljainak szolgálatában.

Itt említtük meg, hogy a Gyermekvédő Liga javára a Gojdiacs nővérek 100 képes levelezőlapot adományoztak, kérjük tehát a nemes szívű gyermekbarátokat, hogy ha képeslapot vesznek: a Gojdiacs nővérek dohánytözséjében a jótékonykodásra szánt képeslapokból válasszanak.

— Lapunk olvasóközönségének és munkatársainknak boldog husvétii ünnepeket kívánunk.

— A „Zemplén” husvétii melléklete. Lapunk mai számához — a husvétii ünnepekre való tekintettel husvétii mellékletet csatoltunk. A melléklet tartalma a következő: Fel-támadás ünnepén — Sz.-Holozsnyay Cyrilltól; Molnár Pityu — gróf Vay Sándortól; Zsolyomka — dr. Czirbusz Gézáttól; Automobil kirándulás

a paradicsomba — O. Gy.-től; Az anya — Ladányi Józseftől; Egyenes, Görbe: Wiczmány Jenőtől; Adalékok színészetünk történetéhez — miskolci Kovács Bélától. A mellékleten kívül adjuk lapunk nyolc oldal terjedelmű főlapját.

— Egyházi hírek. A kassai püspök Kristóf Lajos volt bodrogolaszii lelkész, legutóbb kassai katekétát a kassai plebánianál rendes segédlelkésszé, Kerekes Rezső lasztóczyi káplánt pedig a kassai rk. elemi iskolához hitoktatóvá nevezte ki. — Benkő Bertalan monoki káplánt Lasztóczya, Egner Emil zborói káplánt egyidejűleg Monokra helyezte át.

— Adakozzunk a Rákóczi szoborra! Az a dicséretes mozgalom, melyet a zemplénvármegyei „Kazinczy-kör” s dr. Hornyay Béla indítottak meg egy Sátoraljaujhelyben felállítandó II. Rákóczi Ferenc szobor létesítése érdekében: méltó arra, hogy minden igaz magyar ember elismerését kivívja s áldozatkészségre ösztönözze. Azt hisszük, hogy felesleges Zemplén vármegye közönségéhez felhívást intézni, hogy a szép mozgalmat tőle telhető anyagi áldozattal pártolja, hiszen minden hazafias szívet lelkesedéssel tölt el a nagy fejedelem iránt érzett lángoló szeretet, a hála és kegyeletos emlékezés. Lapunk mai naptól gyűjtést indít a Rákóczi szoborra s kérjük mindazokat, kik a szobor alapjához bármily csekély adománnyal is járulni kívánnak: küldjék adományaikat lapunk kiadóhivatala címére. A mai napon a szobor alapra már vettünk is egy adományt ifj. Hornyay Béla és Carolától, kik 3 koronát küldöttek be hozzánk, mint egy gyermekelőadás befolyt jövedelmét. E kis gyermekek példája álljon előttünk, kik lelkes felbuzdulásukban nemes szívük sugallatát követve gyermeki kedvelésük befolyt filléréit is a szobor alapra áldozták fel.

— Berendelés. A m. kir. belügyminiszter Staut Józsefet, legutóbb Bihar vármegye főispánja mellé titkári minőségben kirendelt miniszteri segédtitkárt, ki előzőleg vármegyénkben is több éven át működött s az itteni előkelő társadalomnak közkedvelt tagja volt, saját kérelme alapján szolgálat tételre a belügyminiszterumba rendelt be.

— Az ügyvédi kamara köréből. A kassai ügyvédi kamara közönségre teszi, hogy Csizy Béla dr. ügyvédet Sátoraljaujhely, Dévai Ármin dr. ügyvédet Gálszécs székelyhellyel a kamara ügyvédi lajstromába folytatónak felvette.

— Nyilvános elszámolás. A Kazinczy-kör által 1907. márc. 23-án rendezett Rákóczi ünnepély bevétele 502 kor. 70 fillér, kiadás 352 kor. 70 fillér volt s így a tisztáza jövedelem 150 korona, mely százötven korona a városi pénztárba a Rákóczi-szobor alaphoz leendő csatolás végett beadott. Dr. Hornyay Béla igazgató al-elnök, Kincsesy Péter pénztárnok.

— Bimbó hullás. Szentgyörgyi Margit, a sátoraljaujhelyi állami polgári leányiskola IV. osztályának legkiválóbb növendéke, — tüdőbaj folytán e hó 29-én meghalt. A kedves lányka temetése folyó hó 31-én d. u. 2 órakor megy végbe. Tanárai s az

intézet növendékei is kikísérik utolsó útjára. — Szentgyörgyi Dezső nyug. városi mérnök leányát gyászolja a korán elhunytban.

— A zemplénvármegyei „Kazinczy-kör” háziestélye. A zemplénvármegyei Kazinczy-kör Geőcze Sarolta, Svastics Eugenia és Hollós Eszter közreműködésével 1907. évi április hó 2-án háziestélyt rendez, melynek változatos műsora a következő lesz: 1. Monolog előadja: Hollós Eszter. 2. a) Comme la mit: Carl Bohm. b) Nina: Pergolese, éneklő Svastics Eugenia zongorán kíséri: Ambrózy Margit. 3. A magyar nő, felolvassa: Geőcze Sarolta. 4. a) Haydé: Tarnay Alajos. b) Liliomszál: Dienzel O. Ambrózy Margit zongorakíséretével éneklő: Svastics Eugenia. 5. Csipkerózska, szavalja: Perlestein Lujza.

— Nyilvános köszönet. A zemplénvármegyei „Kazinczy-kör” mindazon uraknak és hölgyeknek, kik szereplésükkel a kör Rákóczi ünnepélyének műsorát oly változatos, gazdaggá tették, ez uton fejezi ki hálás köszönetét. Egyben igaz köszönetet mond az ünnepélyen megjelent fényes közönségnek, mely megjelenésével lehetővé tette, hogy a kör Rákóczi ünnepélye minden tekintetben fényesen sikerüljön s a Rákóczi szobor alapja oly tekintélyes összeggel gazdagodjék. Sátoraljaujhely, 1907. márc. 29. A zemplénvármegyei „Kazinczy-kör” elnöksége nevében: dr. Hornyay Béla, igazgató al-elnök.

— Adomány a sátoraljaujhelyi szegényház javára. Schneider Károly mádi birtokos a Sátoraljaujhelyben létesítendő szegényház javára 10, azaz tíz koronát küldött városunk pénztárára, mely nemes adományért a város polgármestere ez uton mond — nyilvános nyugtázás mellett — az adományozónak köszönetet.

— Cabaret a Gyermekvédő Liga javára. Már a múlt számunkban jelezte, hogy Bessenyei Zsóné és dr. Bajusz Zoltán április hó 13-án és 14-én a városi színházban cabaret-estélyt rendeznek Meczer Gyula főispán védnöksége alatt a Gyermekvédő Liga javára. Az estély iránt megverszerte óriási érdeklődés nyilvánul s előreláthatólag zsúfolt ház fog gyönyörködni jeles műkedvelőink játékában. A rendezendő élőképekben a megye szépségei egész kiállítását fognak rendezni. Barthos Vilma Fedák utánzata, Fésű dala; a spanyol énekesek felvonulása; a Kossuth nővérek dala és tánca; a Csókon szerzett vőlegény Ripacs jelenete s a „Vig özvegy” gyönyörű részletei ügyes egymásutánban felejtethetetlen kellemes estére nyújtanak kilátást. Jegyek április hó 4-étől kezdődőleg a Gojdiacs kisasszonyok üzletében válthatók.

— Megjutalmazott tisztviselő. A m. kir. pénzügyminiszter a sátoraljaujhelyi kir. pénzügyigazgatósági tisztviselőket, — az exlex idején felgyűlt adó és illetéktartozások behajtásánál kifejtett sikeres tevékenységükért kisebb-nagyobb pénz jutalomban részesítette.

— A polgármester baleste. Végzetessé válható szerencsétlenség érte folyó hó 27-én d. u. Székely Elek, városunk polgármesterét. — Amikor ugyanis Fényes Litke és Kisvárdá között egy I. osztályú vasuti kocsi-ban utazott, a jegyvizsgáló kalauz a szakasz ajtaját nem zárta be teljesen úgy, hogy az ajtó a nagy szélből kicsapódott. A polgármester ezt látva,

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas-vizek királya: gyógyviz, a gyomorégést

a mohai **ÁGNES**-Forrás. Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és rögton megszüntető, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: SPINDLER KÁROLY úrnál SÁTORALJAUJHELY.

a régi rendszerű fülke ajtaját beakarta zárni, miközben egyik kezével az ajtó szárnyába fogódzott. Amikor az ajtó teljesen berántotta, bal hüvelyk ujjá észrevétlenül az ajtó közé szorult, amely azt teljesen összeroncolt. A nagy fájdalomtól a bezárt ajtó kinyitni nem volt képes, szerencsére egy másik utas volt a fülkében, aki vagy 10 pernyi kínlás után a kocsiját kinyitotta. A vonat a legelső állomáson megállt s onnan telefonáltak a csapi állomásra, hogy ottan orvos várja a sérült polgármestert. A vonat érkezésével a pályatorvos kint várta a sérült polgármestert az állomáson, bekötötte sebeit, mialatt a vonat várt, azután vagy fél órai késéssel érkezett ide. Szerencsére a gyors orvosi segély következtében a vérzés elállt, a roncsolás pedig nem oly nagy, hogy az ujját amputálni kellene.

— **Csilagbujlás.** Az egyéves önkéntesi év legemlékezetesebb napja a — husvét. Azok tudniillik, akik megelőzőleg az altiszti vizsgát sikerrel kiállják, husvétra megkapják a két csilagot, a portopét, azonkívül a lovasságnál szolgáló önkéntesek a hosszú kardot is. Természetes, hogy ezáltal emelkedik a tekintély, mert hátrányban vannak nálok nál kisebbek is, akiknek felebbvalója a „Tullar Corporal.” — Az ujhelyi önkéntesek Vágó Gyula, Friss Jakab, Zombory József is megkapták már a két csilagot s nem akadt közöttük egy sem, akit a vizsgáló-bizottság nem talált volna arra érdemesnek.

— **Apró tolvajlás.** Löw Mihály kárára Rákóczi-utcai házában nyitott udvaráról ismeretlen tettes egy drb. piros színű sárga virágos szövet ágytakarót ellopott. A rendőrség a tettes nyomában van.

— **Aki a talált pénzt be nem szolgáltatja.** Megrögzött tolvaj gyerek Popelyás János 16 éves napszám. Fiatal kora dacára már vagy 25—30 különféle lopást követett el. Igazi tolvaj csemete, amely ha kifejlik mindenre képes lesz. Ha idejekorán nem veszik szorosabbra s nem oltják ki belőle ezt a beteg szenvedélyt, elvész, betört tolvaj lesz. Csak a mult számban említettük, hogy betöréses lopást követett el, most ismét egy másik bűn terheli lelkét. Bodrogkeresztúr községben az állomáson atyjával együtt a vonatot várták. Ez alatt az idő alatt a kis Popelyás gondolt merészet és nagyot, egy paraszt asszony zsebéből kihuzta tárcáját s letette a földre. Azután felvette s zsebre vágta. Az asszony hiába kereste. Popelyás János pedig hogy adta volna át. „Találta” s szerinte így az ő tulajdonába ment át. A pénz felét oda adta atyjának, a másik felét elhuzzonegyezte. A rendőrség most Popelyás atyjától a pénzt elkobozta s a tokaji csendőrséget kereste meg, hogy megtudják, hogy kinek a pénzét vitte el a város szarkája. Ő kelme különben a további lopkodások megállítására céljából kalitkába kerül.

— **Tolvaj cselédek.** Folyó hó 28-án Stark Mihály butorszállító kárára Kovács István nevű kocsisa 2 drb. ezüst kanalat, 4 drb. villát és különféle ruhaneműket ellopott. A rendőrség a tettest elfogta, aki a lopás elkövetését csökönyösen tagadta. Ekkor Stein János rendőr szakaszvezető Diószegi Zsófi cselédhez, Kovács szeretőjéhez ment s azt, illetve annak ládáját motozta meg. A ládában a Stark kárára történt lopás tárgyain kívül találtak különféle ruhaneműket is, a melyekről Diószegi Zsófi asszonya azt állította, hogy azok az ő tulajdonát képezik. Ezek után mindkét cseléd a lopások elkövetését beismervén, átadják őket — a husvétüi ünnepekre — az ügyészségnek.

— **Lopás a hegyek között.** Becske Bálint ny. pénzügyigazgató feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a sárospataki uton a hegy lábánál fekvő háza zárt udvaráról

egy kétkerekű taligát ellopott. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Talált holt csecsemő.** A vasuti állomás közelében lévő parlagföldön Nasztanovics Mihály rendőr-mester egy holt csecsemőt talált a szemét között. A gyermek már a feloszlásnak indult. A rendőrség nyomozza a bestiális anyát, azonban az orvosok állítása szerint nincs kizárva, hogy a gyermek abortálás, vagy pedig magzat elhajtás következtében került a szemétre; az anya kiletének megállapítása nagy nehézségekbe ütközik.

— **Uj telefonelőfizető.** A sátoraljujhelyi telefonelőfizetők névsorába újabban belépett s a neve után tett számot kapta: dr. Buza Barna — 71.

— **Talált kulcsok.** Egy pince-mester az ungvári pincek között 3 darab pincekulcsot talált, amelyet igazolt tulajdonosa a rendőrségen átvehet.

— **A munka gyümölcse,** az elért eredmény, melyet kockára tenni könnyelműség. A gyermek egészsége a szülők gondoskodásának a gyümölcse, melyet állandósítani az által lehet, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamájolajat és pedig csakis Zoltán-félt szed, mely azért örönd nagy kelendőségnek, mert sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincsen és tápereje igen nagy.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udv. fényképészek Sátoraljujhely főtér 9 szám műtermében igen szép nagytűsok és olajfestmények készülnek régi vagy új képekről. Vasuti tisztviselők kedvezményben részesülnek. *Dunky* személyesen 4. és 5-ikén lesz itt. 1

— **Zongorák, pianók, harmoniumok és gramfonok** legújtanysabb árban kaphatók, esetleg részletfizetésre is. *Údvardi Szaniszlónál* Sátoraljujhelyben.

— **Páratlan hódítás.** Alig pár hete, hogy végigjárta a sajtót a hír, hogy a győri „Kosmos”-laboratorium Hoppa név alatt egy teljesen új szépitőszert hozott forgalomba s máris óriási elterjedtségre adhatunk hírt. Mindenütt csak a dicsőret legnagyobb hangján nyilatkoznak erről a bámulatos hatású, teljesen ártalmatlan szerrel, melyet hölgyolvasóink különös figyelmébe ajánlunk. Bővebbet mond a laboratoriumnak lapunk mai számában megjelent hirdetése.

— **Urak, hölgyek,** időhöz nem kötött könnyű foglalkozással szép jövedelemre tehetnek szert. Pályázók „legalább 200 korona” jelige alatt küldjék be címeket az „Általános Tudósítóhoz” Budapest, Erzsébet körút, 41.

— **A munka ünnepe.** Folyó évi március hó 16-án Mayfarth Ph. és Tsa. bécsi cég gépgyára és vasöntője munkásai és alkalmazottai által jótékony célú bál tartatott, mely bizonyítéka annak, hogy a jelenlegi mozgalmas időkben is vannak még üzlettelepek, melyeknél utánzásra méltó módon munka-adó és alkalmazottak között a legnagyobb egyetértés uralkodik. Ezen mulatság tisztá jövedelme a Mayfart gyári munkások betegsegélyző alapja javára fordított. A mulatságon megjelent a cég-főnök Moser családjával együtt és munkásai körében — kik nagyobb részben 10, 20 és több évig már cége szolgálatában állanak — volt a mulatság végéig s a bál jövedelmének gyarapításához nagyobb összeggel járult hozzá.

— **Tüdőbetegnek áldása** a törvényesen védett „Sylol”. E csodás hatású, kellemes ízű gyógyszer megszünteti a köhögést, bámulatos eredménnyel használhatik mindennemű tüdőbántalmak, hurut, elnyálkásodás és influenza ellen; az éjjeli izzadást teljesen megszünteti, a test súlyát gyarapítja. Ara egy üvegnek utasításal együtt 2 korona. Kapható a készítőnél: Hajós Árpád gyógyszerár-

ban, Arad, Andrassy-tér 22., Budapesten Török József gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. és minden nagyobb gyógyszerárban.

— **Mai lapunkban Sternberg Ármín** és testvére hirneves esz. és kir. udv. hangszergyáros cég egy díjpalázatát hirdeti, melyre a t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

Szemgyógyintézet Miskolcson

— Széchenyi-utca 5. szám. —

Dr. Vajda Géza szemorvos
vezetése alatt.

Telefon-számunk: 42.

IRODALOM.

Munkács város monografiája. Lehozky Tivadar új adatok nyomán Munkács városnak multját, s századokon át tartott küzdelmeit, a város hatóságának tevékenységét, nemkülönben az eltűnt századok egyéb megörökítésre méltó eseményeit, a község benső életét s a szabadságharc utáni haladását megírván, azt „Munkács város új monografiája” címen kiadni óhajta. Ez érdekesnek ígérkező mű számos ábrával díszítve, 20—22 ivnyi terjedelemben, még ez évben jelenik meg. Ara 4 korona lesz. Megrendelhető április hó 15-ig, a lapunk kiadóhivatalához megküldött aláírási iven, vagy a kiadó Grünstein Mór, könyvkereskedőnél Munkácson.

A polgári perjog tankönyve. (Magyar polgári törvénykezési rendtartás.) Irta: dr. Falcsik Dezső, kir. akad. jogtanár. Budapest, 1907. Politzer-féle könyvkiadó vállalat. E cím alatt igazán házgapótló jogi munka jelent meg a napokban, melyet a szigorlatra és államvizsgálatra készülő jogászok, kik eddigelő tankönyv hiányában a pusztá törvényszövegből, vázlatos kompediumokból és a gyakorlat számára egybe állított kommentárokból tanulhattak csak a perrendtartás tudományát, örömmel üdvözölhetnek. A közel 400 lapra terjedő kézikönyv a ma érvényben lévő perrendünk feldolgozását tartalmazza, de e mellett folytonos figyelemmel van egy a külföldi törvényhozássokra, mint a mi készülő végleges perrendtartásunkra. A gondosan és világosan megírt könyv a gyakorlati jogászoknak is jó szolgálatot tesz. Ara 8 korona s kapható bármely hazai könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁG.

* **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** március hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlést Csekonics Endre gróf elnök akadályoztatása miatt Bánffy György gróf választmányi tag elnökletével. Az igazgatóságnak az 1906-iki üzletéről szóló jelentését Ormódy Vilmos főrendiház tag, vezérigazgató terjesztette elő. A jelentés mindenkéltt kegyeletesen emlékszik meg Jeney Lajos igazgatónak elhunytáról, azután vázolja a lefolyt üzletév igen kedvező eredményeit. A társaság tűz-, valamint életbiztosítási üzlete, főleg a hazában nagy intenzitással műveltetvén, ismét szép emelkedést mutat, s kelő mértékben nyereséges volt. A jégüzlet kevésbé jelentékeny nyereségénél nagyobb fontosságú kedvező eredmény ebben az üzletágban az, hogy a társaság a több éves jégbiztosítások utolsó évi díjmentességét tökéletesen fedező 519 287 korona 86 fillér tartalékon felül még egy 500,000 korona összegű jégbiztosítási tartalékot is alkotott, mely a jövő évek üzleteredményéből egy millió korona erejéig fog felemeltetni. A társaság 1906. évi nyeresége az elemi és az életbiztosítási üzletágak eredményeinek összesítése után 3.827.635 korona 32 fillér, mely összegből a mindennemű tartalékok, valamint egyéb társasági

alapok újabb bővítése után részvényenként 400 korona osztalék kerül kifizetésre. Az 1906-ik évi üzleteredményéről szóló mérleget a hirdetések közt közöljük. A társaság a tiszta nyereség egy részét biztosítéki alapjainak és tartalékainak gyarapítására fordította. Nevezetes a társaság életbiztosítási üzletének fellendülése. Az elmúlt évben az életbiztosítási új szerződések 69.707.671 korona 57 fillérre rugnak s így az életbiztosítási állomány 386 millió 637.776 korona 09 fillér tőkeösszegre emelkedett. — A társaság tisztviselőinek nyugdíj alapja 1.603.566 korona 33 fillérre, a „Lévay alap” melynek kamatai elaggott vagy elszegényedett ügyökök segélyezésére fordíthatnak, 200.000 koronára, az „Ormódy alap”, melynek kamatai a beteg alkalmazottak fűrdői segélyére fordíthatnak 60.344 korona 58 fillérre, az „Ezredéves alapítvány”, melynek kamatai társasági alkalmazottak és ügyökök gyermekei tanulmányainak segélyezésére fordíthatnak 100.000 koronára az „Ormódy Ormódy Amélie alap”, melynek kamataiból társasági alkalmazottak leányai férjhezmenetelük alkalmából segélyeztetnek 51.183 korona és a „Tűzoltók segélyalapja”, melynek kamataiból tűzvész alkalmával szerencsétlenné vált tűzoltók, illetve azok családjai segélyeztetnek 76.218 koronára emelkedett. A társaság összes biztosítéki alapjai a mult év végével 130 millió 606 ezer 015 korona 52 fillért tettek ki. A közgyűlés meglegedéssel vette tudomásul az eredményt s a felmentvényt az igazgatóságnak megadta. A felügyelő bizottság ezuttal új választás alá került, s tagjaivá ismét Berzeviczy Albert, Burchard-Bélavary Konrad, Hajós József, Németh Titusz és Radvánszky Géza báró választottak meg. A megüresedett igazgatósági helyet a közgyűlés Szende Károly egyhangú megválasztásával töltötte be. Szende igazgató már több mint negyven éve a társaság kiváló tisztviselője, legutóbb aligazgatója volt. Igazgatóvá történet megválasztásával, mint szakigazgató egyúttal a vezérigazgató helyettesévé lett. A társaság igazgatósága Balaban Adolf cégjegyzőt s a vizontbiztosítási osztály főnökét aligazgatóvá nevezte ki, Bara Péter Zsigmond károztályi és Róna Márk életosztályi főnököket pedig cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel. Az osztalék a 31 számú szelvény ellenében a szatmári főügynökségnél azonnal kiliztetetik, a mely főügynökség egyszeresmind kívánatra a részletes mérleg kimutatást is bárkinek szívesen megküldi.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Új cégek Zemplén vármegyében. Vármegyénk területén újabban a következő új cégek nyertek bejegyzést: Homonnarokiton: Rosenblum Ármín szatócs; Mezőlabore: Ebner Salamon rőfös; Nagycsertész: Mendlovics Zsigmond vegyes. Nagydobra: Festmann Mihályné szatócs; Sátoraljujhely: Weinstock és Strauszmann dongafa és Friedmann Rachel szatócs; Tarcal: özv. Safir Mártonné szatócs; Tolcsva: Cziráky Ferenc és József borkereskedők.

Csödelrendelés. Róth Sándor sátoraljujhelyi kereskedő ellen csőd lett elrendelve. Csödbiztos *Harsányi Gyula*; tömeggondnok dr. *Tóth Alajos* ügyvéd.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Mindazon aktuális husvétüi közlemények, melyek közlésre szerkesztőségünkhöz beüldettek és nem találtak helyet a mai számunkban: nem voltak általunk felhasználhatók.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhlert Gyula.

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A SCOTT-féle EMULSIO, mely alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával a gyógyszerkamájából készül, mindenkor a legkitűnőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos SCOTT-féle eljárás következtében oly jó ízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legesekélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg rendezzi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A SCOTT-féle EMULSIO ennél fogva sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Scott-féle Emulsió

minden gyógyszerárban kapható
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kiadó

a Főter 11. számú házban egy 2 utcai, 4 udvari szobából és melléképületekből álló erkélyes, továbbá egy kisebb és egy nagyobb udvari lakás. — Kiadó ugyanott a mostani „Oroszlán” című korezmahelyiség, a hozzá tartozó 3 szoba, konyha s melléképületeiből álló lakással 1907. május hó 1-től.

Bérbeadja ezen helyiségeket
dr. Grosz Dezsó sátoraljaujhelyi ügyvéd.

Saját sajtólásu kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitűnőbb minőségű

„BÓNIOIOL”

Bejegyzett védjegy.

kókuszszirt árusít az Első Magyar Kókuszdió-Olajgyár
„Bóniol” gyártelep és mezőgazdasági r.-t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fia, Nyiregyháza.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrovidebb idő alatt közvetítem.

Jó hírű vendéglőben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajhely, Korona-u.

176/1907. vh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a sauhelyi kir. törvényszék 3769—1907. számú végzése által id. Dienes Pálné leleszi lakos javára, ifj. Dienes Pál leleszi lakos ellen 3900 kor. tőke, ennek és pedig 400 kor. után 1907. febr. 10-től, 500 kor. után 1907. febr. 16-tól, 3000 kor. után 1906. év március hó 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 145 kor. 24 fill. perköltés költségére erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és feljelfoglalt és 2896 korona 40 fillére becsült rőfös és apró bolti cikkek, házi butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kir.-helmezi kir. járás-bíróság V. 100/4. 1907. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Lelesz községében, a bolt helyiségében leendő eszközésére 1907. évi április hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmezc, 1907. évi márc. hó 19.
Szabó Lajos, kir. bir. végrehajtó

EZ A KERET SZÜK

ahhoz, hogy a Hoppa angol teint regulatur meszerü, gyors szépitő hatású ecsetelhesük, de ez főlöleges is, minek szaporítani a szót,

tények beszélnek

vegyenek a t. hölgyek 2 kor. 50 filléért Hoppát és a szeplő, májolt, bőrvörösség, mitesser, pörönés, pattanás és más arctisztatlanság csodálatos eltűnése minden szónál szebben bizonyítja, hogy a Hoppa minden mást feleslegessé tesz, egymaga pótol krémét, szappant, pudert. Puhítja, ifjítja, üdíti, finomítja és lehérti az arcot, kezeket, nyakat, vállat.

angol teint regulatur
főraktára: **HOPPA**
Kaiser Vilmos és Tsa
drogériája **HOPPA**

Győr, Baross-út 1.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

5000 darab

két éves, gyökeresített, pótlásra kiválóan alkalmas, tulnyomóan furmint hárslevelű ojtvány eladó.

Illésházi, Mád.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényél, csúznál és meghűléseknel, bedörzsöléséköppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

NEMES, NEMZETES ÉS VITÉZLŐ

KOCZOGVÁRI KOCZOGH

S AZ UJABB

„RIGÓFÜTTYÖK”-re.

Előljáró beszéd.

Nem a nagymájú lúd az én Mecénásom,
Mangalicát hívva kitűnőbbnek látom,
Kivált a sült kolbász, ha jól illatozik,
Muzsám, ha bort is sejt: rímbe áradozik,
Széttéknél kedvében bájos Bodrogközön,
— Kit Isten megáldjon, ne lásson vizözönt: —
Holott a buza reng, puha fű dagadoz,
— Kasmir kies tája, szegény, pusztá ahhoz, —
Nemeslelkű, igaz, deli magyar népe,
Magas, szép homlokán ül az Isten képe;
Vezérek: Mailáthok, Sennyeyk, Vécseyk,
Népboldogításban itt kedvöket lelik.
„Rigólatá Kalács” régen elmondotta:
Rigónevezetről, hogy támadt a monda.
Verseim bírálta akkoron egy bókher,
S bölcselő Nyurgai. Vitájok nem kóser.
Megadtam a kölcsönt; emez felém kapott,
Rémitni akarván: ráza vaskalapot.
Bokorban köpködő varangyéknak ne higyj,
Ki fénybögárt leszid: „miért fényel te így?”
Ötletet formáért fel öh! nem áldozom,
Gyöngyöt, a gyémántot, termett röggént hozom.
Tagjául nem vágyom Akadémiának
Jelöltetvén, úgyis t'om leszavaznának.

Eszmé, embert, tájat ismertetni a cél,
Adni pár jó viccet, ki peng mint az acél.
... Legyek rosz proféta: látom a kárvallást,
Kivándorol a nép, szenved egyház, vallás.
Új megváltó ki lesz? Kinek győz lelke itt?
Ki állítja meg a vándorlók ezreit?
Lássunk nagy tetteket! minek az ígérget?
Mutassatok embert, ki ma elvált vézett!
Khaoszól teremté az Úr a világot,
Ég, föld ölelkezik: művembe találod.
Ronthat reám ezért bármék tudós, tanár,
Kialthatja: reád, művedre máglya vár!
De nem azért kaptam fel a Parnassusra,
Hogy most visszatérjek páthoszszal fűjt szuszra,
Pegázussal tehát meg nem curukkolok,
Eszméimmel élek, eszméimmel halok,
Kertelni nem fogok. Jövel tehát máglya,
Olvaszsz, égess, tisztíts, légy egyuttal fáklya! ...
Harsogják: ámitó, csapongó, eretnek!
Előfizetéstől zsebem ha reped meg:
Tűzben mit olvasztott egy fél emberöltő
Adja vígan

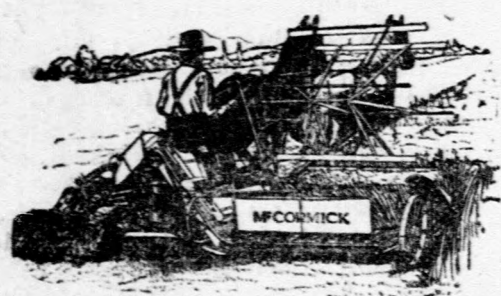
Berecz,
rigóhoni költő.

A mű ára díszes borítékba fűzve 1 korona, a „Bodrogközi Rigólatá Kalács”-csal díszkötésben egybekötve 2 korona. — Valóságos ajándék. — Gyűjtők 5 példány után tiszteletpéldányt kapnak. A pénz legkésőbb április hó 15. vagy 20-ikáig a szerző: idb. Berecz Károly címére Alsóbereczki, postahely, Zemplén vármegye, Sárospatakon át, küldendők. A mű mujus hó elején jelenik meg. — Az utalványszelvényen, vagy a visszaküldött Előfizetési felhíváson jelendő: kinek, hány példány s hova küldendő?

Tavaszi ujdonságok!

Női kosztümök, gyermek és leányruhák, pongyolák, blousok és az összes rak-táron lévő áruk legolcsóbb árakban!

SZEGŐ SÁNDOR
divatáruházában, S.-A.-Ujhely.

Legujabb rendszerű

CORMICK

gyártmányu aratógépek.

Hofherr és Schrantz

gyártmányu összes gazdasági gépek, lokomobilok, cséplő-gépek, fűkaszalók, szénagyűjtők.

Ganz és Társa benzinmotorok

Elvállaljuk gőzkazánok javítását, új tüzszekekrények készítését

helyben és vidéken.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Árajánlatok, költségvetések ingyen!

Szilágyi és Diskant

gépgyára **Miskolcz.**

Báró KOZMITZA
(ezelőtt Mattoni-féle)

BUDAI

KIRÁLY-KESERŰVIZE

enyhe has-
hajtó, az Erzsébet
sósfürdő főforrása.

Elveszett

egy barna szőrű himvizsla folyó hó 17-én Forróenes és Szántó között. A ki annak nyomára jön, az tegyen jelentést a szántói főszolgabírói hivatalnál, hol illő jutalomban részesül.

Vesszőparipa liliomtejszappan

Bergmann és Tsa cégtől Drezda és az Elba melletti Tetschenben.

E szappan a naponként beérkező számtalan elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszappan minden szepplő ellen, az arcbőrnek pedig finom, puha, tetszetős szint kölcsönöz. Kapható minden gyógyszárban és drogériában. Egy darab ára 80 fillér.

Halász J.

elsőrendű modern fényírdája

Sátoraljaujhely, Kazincezy-u.

ujonnan renoválva

és a

legujabb gépekkel

felszerelve a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Tanuló

könyvnyomdánkban

azonnal fölvetetik.

Nagy díjpályázat.

Hogy cégünkre, áruink jóságára a nagyközönség összes rétegének figyelmét felhívjuk, elhatároztuk, hogy egy általános

nagy díjpályázatot

rendezünk olyképp, hogy abban hazánk összes lakói részt vehetnek minden fáradság és költség nélkül.

Cégünk ötven élő magyar kitűnőségnek, ugymint: színész, énekes, színész, író, festő, zeneszerző, szobrász stb. nevét és születési évét, hónapját és napját borítékba zárva és lepecsételve

Gászner Béla dr. kir. közjegyző urnak,
(lakik Budapest, V., Bálvány-utca 4.)

megőrzés végett átadott minden egyes borítékra egy-egy értékes nyereményt, összesen tehát

ötven nyereményt,

köztük nagyon értékeset is jegyeztünk fel és pedig:

1. díj 300 korona aranyban,
2. „ 1 grammofon 6 drb. lemezzel,
3. „ 1 fonograf 6 drb. lemezzel,
4. „ 1 kitűnő hegedű tokban,
5. „ 1 kitűnő harmonika,
6. „ 1 igen finom favola,
7. „ 1 kitűnő citera,
8. „ 1 kitűnő ariston 10 hangjeggyel,
9. „ 1 kitűnő intona 10 hangjeggyel,
10. „ 1 madárutánzó

és még negyven darab igen érdekes nyereménytárgy.

Azok a pályázók, kiknek születési éve, hónapja és napja az ötven kiválasztott kitűnőségünk bármelyikének születési idejével teljesen egyezik, azon nyereményre tarthat igényt, amely nyeremény a lepecsételt borítékokra jegyezve van.

Akik tehát a pályázatban résztvenni óhajtanak, nem kell más tenniük, mint pontos címüket és születési évüket, a napot egy levelezőlapra írva lehető leggyorsabban hozzánk beküldeni és pedig azért, mert az esetben, ha több pályázó születési napja egyezik, úgy az részesül előnyben, kinek felelete előbb érkezett be, amit a postabélyeg kelte bizonyítani fog. Az ötven kitűnőségek születési ideje

1841. január 1-től 1890. december 31. közt váltakozik.

A pályázatok beküldésének határideje 1907. április hó 25-ike, a pályázat eredmények kihirdetése és a díjak kiosztása 1907. május hó 2-án lesz eszközölve.

Hazafias tisztelettel

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udv. hangszergyárosok. Nagy zongoraktár és zongorakölcsönző intézet. Az összes létező hangszerek d u s a n f e l s z e r e l t r a k t á r a.

B u d a p e s t, VII., Rákóczi-ut 36. szám.

Árjegyzék mindenféle hangszerekről bérmentve és ingyen.

Tégla és fedélcserép eladás.

Van szerencsém az építészek, vállalkozók és a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy herceg **Windiech-Grätz Lajos** sátor-aljajuhelyi téglagyárában gyártott

tégla és fedélcserép

gyártmányoknak elárúsítására nézve megbízást nyertem, miért is arra kérem, hogy esetleges megrendeléseiket Sátoralajuhelyben, a Széchenyi-téren levő kereskedésomban eszközölni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel

Schweiger Dávid fia.

ALAGCSÓ ÉS GÖZTÉGLAGYÁR

KONT MANÓ

BEREGSZÁSZ.

Homlokzattégla, díszségla, faöntégla, ék és kéménytégla, cserépszindely.

HORNYSÓ TETŐCSERÉP

alagsó, burkolatlapok gyártása.

Egész homlokzatoknak terv szerint való kivitele.

Teljes tetőfedések eszközzése.

Távírat cím: gőztéglagyár Beregszász.

Nyílt levél

szegény és gazdag építetőkhez egyaránt.

A legkitünőbb tetőfedő-anyag manap a

h o r n y o s t e t ő c s e r é p,

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal elég erős neki.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A fedőmunkát a gyár távolabb vidéken is elvállalja, ha legalább 300 négyszög méter terület-ről van szó és ez esetben a tetőnek jó minőségeért teljes jótállást vállal.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász állomáson waggonba rakva 72 korona; a cserepezési munkával együtt 78 korona, de adogatók és malter nélkül.

Egy négyszög méter tehát kerül körülbelül egy korona 50 fillérbe, a cserepező munkájával együtt, de persze szállítási díj nélkül.

Egy négyszög méter területen 16 $\frac{1}{2}$ darab fekszik.

A lécezés 30 cm. távolságban eszközölendő.

Egy egész waggonnak a vasúti szállítási díja Sátoralajuhelyig 32 korona.

Egy waggonba 5400 drb. rakható és a gerinczserép.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, de a bádoggal szemben azzal az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádoggal szemben a padját sem mire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádoggal sokkal drágább — a fekete bádoggal gyakori festés költségeiről nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádoggal szemben azzal szemben, hogy a cserép felülmúlja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy a mely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a faszindely- és bádoggal szemben teljesen ki van szorítva.

A gerinczserépnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üvegcserep bádogablak helyébe 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen falukban a tisztelendő urakat, birákat, jegyzőket, világosítani föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a cserép nem nehéz, elbírja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a fél falu pár óra alatt rabja lesz a lángnak.

Tűzeseteknél abban a nagy előnyben részesítem a károsultakat, hogy a cserepet, minthogy ilyen alkalmaknál nem rendelkezik a szegényebb sorsu gazda hirtelenében készpénzzel, közös jótállásuk mellett szükség szerinti határidőre kapják a rendes bank-kamatláb megtérítése mellett.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó,

alagsó- és gőztéglagyára Beregszász.

Képviselek, viszontelárúsítók kerestetnek, fakereskedők, építési vállalkozók, vagy építőmesterek személyében.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára

Keil-féle fehér „Glasur”, fénymáz 90 f.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsik. — Kassa: Novelly Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kassewitz J. János.

Megjelent és könyvnyomdánkban

kapható:

SÁTORALJAUJHELY R. T. VÁROS

ÉPÍTKEZÉSI

SZABÁLYRENDELETE.

Ara 50 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

aratógépek, talajmívelő eszközök,
teljes malomberendezések, stb. stb.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén” könyvnyomtató intézetében.

Feltámadás ünnepén.

A kereszténység magasztos misztériumai között a *feltámadás* ünnepe a legközvetlenebb hatású. Kedves a hóféhér *karácsony*, az ártatlanság örömmünnepe, a megfagyott természet s a lángoló családi szeretet költői ellentétével. Fenséges az égi bölcsesség alászállásának ünnepe, piros *pünkösd* napja, a kinyílt természet pompájában, a költészet és bölcsélet egyesülésével. De leginkább fölemelő, emberi voltunkat egészen megragadó és átható ünnepi mozzanat a feltámadás, melyen együtt ünnepel a természet, az élet, a gondolat és igazságát hirdeti mind a három.

A husvét kedves ünnepe ismét megérkezett, hogy fölragyogtatva fényét az élet sivár éjszakájában, a feltámadás reményével sugarazza be lelkünket.

Feltámadt Krisztus s vele az igazság! Feltámadása öröme gerjeszti az emberiséget, reménnyel tölti el a sziveket és feltámadását sejteti mindannak, a mi e földön meghalt, pedig életet érdemel és a mi a tulvilág örök-életére méltó.

Feltámadt Krisztus s vele az igazság! Feltámadt, pedig kegyetlen kínzások között keresztre feszítették s halála után nehéz kőlappal fedett sötét sziklasirba helyezték, a sziklasirt lepecsételték, öröket is állítottak melléje s harmadnapra mégis feltámadt sötét sirjából, mint éj homályából a nap,

Meg van írva világosan egyszerű emberek egyszerű szavaival az egész borzalmas történet, a vérlázító igazságtalan bánásmód s az ártatlan igazságnak fenséges türése, egyenes beszéde birói, hóhérai előtt.

A Megváltó szenvedéseit és halálát ábrázoló szertartások szemléletessége, értelmük mélysége, az egész szent drámának kedélyünkre ható mozzanatai megindítják, gyászba borítják lelkünket. Megdöbbenve ösmerünk az Ő sorsában a magunkéra: a durva erőszak és igazságtalanság kezei közt bizonytalan sorsunk eshetőségeire, szenvedései közt magunkra gondolunk, kinos helyzetébe magunkat képzeljük. Szorongó lélekkel várjuk a jövőt s a feltámadás emlékének ünnepies pillanatában a gyötrő, nyomasztó s lehangoló gondolatok és érzések bilincseiből egyszerre kifejlett lélek kitörő örömevel kiáltunk fel: „Feltámadott — Alleluja! . . .“

Ez a feltámadás ünnepének jelentősége, ez az emberi vonás, ez a mindennapi igazság: lelkünk megkönyebbülése, fölszabadulása az aggodalom, szánalom és rettegés nyomasztó állapotából, meggyötrött lelkünk feltámadása sorsunk újabb fordulataira, újabb életre és küzdelemre.

A feltámadás az igazság diadala, emléke a gondolat és eszme szabadságának ünnepe. Emberré lett az Isten, hogy megbizonyítsa az igazságot. Meghalt érette, mint ember, de feltámadt, mint Isten, mint örök igazság.

És az igazság él, meg nem rontható, meg nem hamisítható, mert Krisztus példája örök időkre biztosította. Ellene támadhatnak, meghurcolhatják, álorczába kényszeríthetik, de az lényegében mindig egy és ugyanaz marad. . .

Husvét! Te a legszebb remények kedves ünnepe, az örök üdvösség legszentebb ígérete, áraszd reánk a béke Fejedelmének áldásait, öntsd szivünkbe a jobb, a szebb jövőnek reménységét!

A jogtíró önkény, az igazságtalanság hatalma megtörik, hogy romjaiból megszülessék egy új korszak s kivirágozzanak a názárethi Mester magasztos tanai, a humanizmus örökszép elvei, melyek mindinkább áthatják az elméket, megacélozzák a sziveket s folyton-folyvást nagyobb és nagyobb tért hódítanak azon időpont felé, amikor egészen természetszerűleg befogjuk látni, hogy csak úgy és aként lehetünk boldogok, ha különös szeretetben élünk egymással, nem háborgatjuk egymás jogait, szabadságát s mindnyájan egyenlőnek érezzük magunkat embertársainkkal. Ez lesz az *Eszme* diadalmas feltámadása, amikor az ellentétek teljesen megszűnnek, amikor az egész világegyetem egy kórusban zengi majd a dicshimnusz: „Feltámadott — Alleluja!“

Szendrői-Holozsnyay Cyrill.

MOLNÁR PITYU.*)

Irtá: gróf Vay Sándor.

Csürrös sátorhegyek orma... De messze estem tőletek! Most, hogy Molnár István halálhíre olvastam, eszembe jutottatok. Eszembe jutott Zemplén vármegye, a hová egykor, mint kis sihedert, elvitt szegény jó édesapám atyafit látogatni. A Kazinczy atyafiságot! Nagyra volt ezzel szegény édesapám. Mikor verseket próbáltam írni, megcsillant szemem és büszkén mondotta: „A Kazinczy-vér buzog a gyermekben”.
Sorra jártuk az atyafikat. Lasztócson, szintén egy poéta bácsinál tartottuk a főhadiszállást. Néhai való Szemere Miklósnak első dolga volt, hogy a hozzá érkező atyafigyerekeket a „Fegyverke” ajtófélfája mellé állította és róvást csinált a fejük fölött. A magyar Anakreon előtt érdem volt az alacsony növés. Szörnyen hiú volt a jó öreg s ő maga is apró emberke lévén, sanda szemmel nézett az „ormótlan Góliátok”-ra, a mint a szálás embereket nevezte. Mivel bizony nem igen dicsekedhettem valami hosszúra nyúlt alakkal kamasz koromban sem, mosolyogva veregette meg a vállam.

„Kazinczy Ferenc is alacsony volt, én is az vagyok. Nem róffel mérik az embert. Csak hozzánk légy hasonló, kis öcsém.” Mennyi renetget tudott mesélni az öreg ur a kiterjedt atyafiságról, Kazinczyné nagyanyámról, a ki neki még vadkörtével rakta tele a sapkáját.

De mesélt szegény édesapám is mindenféle vidám, tréfás históriát saját gyermek és ifju korából. Csak a széphalmi kuria udvarán komolyodott el nagyon. Odavezetett a Kazinczy Ferenc sírházhoz, megcsókoltatta velem a röget.

— Ez mindent áldozott a hazáért, a magyarságért. Nem maradt semmi utána, csak egy tündöklő név, a mely bevilágol késő századokba.

Én is elkomolyodtam, leszakítottam egy virágot a sírról. De aztán mentünk tovább s a sok-sok bácsi és néni vig volt, mind szörnyen örvendezett a Laczkónak — édesapám — a ki olyan szép kis kadét volt valamikor, akkor, a mikor Andrassy Gyulával, Molnár Pityuval, meg Soós Bizsuval felfordították a vármegyét.

Molnár Pityu, Soós Bizsu, Bernáth Berci. Ez a három név minden vig kalandos históriában ott szerepelt, a mit édesapám elbeszél.

Mikor Kazsuba jártunk, elnevette magát édesapám. Az volt csak a valami, mikor ezzel a három cimborával kezüket, arcukat besubickolták, lepedőkből burnuszt hevenyésztek, törülközőkből turbánt s elhittették az egész környékkel, hogy Andrassy Károlynéhoz nárobi vagyonu szerencsen hercegek érkeztek, a kik épen csak zempléni lányokat akarnak feleségül venni. Minden leány illegette, cifrázta magát. Mindegyik azt hitte, ötet válassza majd a leggazdagabb szerencsen herceg. Valami majalison aztán egyszerre csak eltűntek a fekete gavallérok, megmosakodtak s a burnuszokból Vay Laci, Molnár Pityu, meg Soós Bizsu nevető ábrázatai gunyolták a hűledező társaságot.

Migléssen Kandóéknál egy izben azt a hírt terjesztették, hogy jön a palatinus. Készülődtek, nagymérvű megrendeléseket tettek. Mikor már az egész vidék mozgósítva volt, kikacsagták a fiuk a felültetett publikumot.

Mulatságnak, könnyű, vidám, játszi kedvteléseknek véget vetettek a márciusi napok. Molnár Pityu egyike volt az elsőknak, a ki felcsapott a zempléni nemes ifjak gárdájába. Kiss Ernő dandárjába osztották be. Több ütközetben vett részt s hősies bátorságáért társai bámulták és bálványozták, a nemzeti kormány pedig többször kitüntette.

Egyik bravurosa haditette volt tokaji kalandja. Kapitánya nem igen kedvelte a nemzetőrökből lett honvédeket. Egyszer ittas fővel — a kapitány ur szívesen nézett a kancsó fenekére — azt parancsolta, menjen egyes-egyedül a szomszéd községbe, kémlelje ki az ellenség állását. Hasztalan rimázkodtak a századosnak

*) Gróf Vay Sándor e nagy érdekességű cikkét a Szalon Ujság engedte át apunknak közlés céljából.

Pityu társai, ne küldje biztos halálba; a kapitány a részeg emberek makacosságával nem engedett. Pityunak menni kellett s ő azzal a tudattal vett bucsút társaitól, soh'se látja őket többé. Dolmányát félvállra vetve, elszántan indult az ellenség felé. Mikor annyira jutott, hogy meglátta őt az előrs, önkénytelenül-e, vagy valami divinatío sugallata alatt? — maga sem tudta megmondani — kivont kardját megforgatta feje fölött, mintha carrée formálására vezényelte volna utána jövő katonáit. Aztán ment előre. Nagy meglepetésére, senki sem állta útját. Akadálytalanul jutott el egészen a korcsmáig. Itt még jobban fejvesztetten ugráltak fel az ebédől s futottak esztelenül, mert azt hitték, a honvédek körülfojták őket.

Molnár Pityunak sem kellett több. A korcsmáros szekerén lóhalálában vágatott vissza a tábortáborba s jelentette, a mit megtudott. Nosza, rajta legények! vezényelte a kijózanodott százados. Rohant a honvédség Pityu nyomában. Ez alatt a vasas németek is rájöttek, hogy a honvédeknek csak a hírtől ijedtek meg, visszatértek s nyugodtan folytatták a félben maradt ebédet. De most csakugyan körülkerítették őket a mieink s mind egy szálíg elfogták.

Ugyancsak a szabadságharc alatt történt, valami sáncnak a megrohanása alkalmával a következő bravur is: Javában ostromolták már a sáncot a honvédek. A vén sorhadi bakák egymásra hullottak, Molnár Pityu oldala mellől, süvöltöztek, fityűltek a gránátok. Egyszerre csak egy jó, vénfejú gránát belébotlik a két kapitulációs öreg őrmesterbe és elviszi a gyerekek mellől. Megállott erre a csapat és sem biztatásra, sem fenyegetésre, nem akart tovább indulni. Álltak, mint a cövek, jöjjön, a minek jönni kell, a legrosszabbra is elkészült katoná tunya fatalizmusával. Egyet gondol Molnár Pityu, egyik elesett bajtárs kezéből kiragadja a szuronyos puskát s „előre” kiáltással rohan a sáncnak, a biztos halál torkába. Alig husz lépés választotta már el a sáncotól, a mikor hátra néz s észreveszi, nincsen egyetlen egy szál honvéd se a nyomában. De a vad elszántság lázában már ezzel sem törődik. Csak megy előre, mindig előre. A másik pillanatban mint az égnek zivatarja, dörgő éljen rázza meg a levegőt. A hátra maradt csapat áradatként hömpölyög a vitez hadnagy után, levagdosza a tüzezeket, elfoglalja az ágyukat, védett helyre is vontatja, úgy hogy alig egy negyedóra múlva az ellenségre saját ágyúikból szórják a gyilkos golyózáport.

A csodálatos szép regének, históriának bámulatos hősköteményének szomorú az epilógusa. Menekülni kénytelenek kötél és rabbilincs elől a hívek hivei. Együtt menekül a három jó pajtás. Andrassy Gyula, Molnár Pityu és Vay Laci. Alig van néhány garasuk. Vay Laci Világos után eladja a híres szürkét, a Demeter-t, potomáron, a pénz java részét még szét is osztja elesett, rabságba került bajtársak család-jának. Gyalogszerrel, száraz kenyéren, vizen élven, menekülnek az elkényeztetett uri gyerekek. Rongyba szakadt a csizmájuk, ruhájuk. Hétszámra sem válthatnak mását. Csak a fehérműt nem tűrik szennyesen. Két ingük volt, egy a szeredásban — azt váltották naponta. Vay Laci mosta, rátették aztán, mikor kiszáradt, az Andrassy Gyula térdére — a későbbi nagy kancellár volt a legsoványabb — úgy huzogatta ki Molnár Pityu egy utszéli kódarabbal.

Molnár Pityu később visszajött Törökországból. De még sok-sok ideig bujdosott, rejtőzködött itthon. Furcsa világ volt akkor a mi uri portáinkon. Nem tudhatta a vendég, nem valami zászlós ur fia viszi-e ki a csizmáját; nem valami régi, jó táblalábó-e az a kocsis, a ki elébe hajt a stációra. Szalkán, Vay Mihálnál így rejtőzködött vagy tíz hónapig Bajza, a költő.

Egyszer valamelyik nemes urnak fel is tűnt uri formája s jelentőség-teljesen jegyezte meg:

— Ej, ej Miska, de fehérkezű kocsist tartasz.

Vendég és gazda aztán kezét szorították s estére kelve együtt poharaztak a fehér kezű kocsissal, együtt sóhajtották: *csatájuk nem volt pártcsata*... Lassan-lassan derengeni kezdett. Megkoronázták a királyt s az in effigie fölalkasztott Andrassy Gyula foglalta el a miniszterelnöki széket. Az izig-vérig ur Andrassy Gyulának gyönyörű vonása volt a hála. A meg nem feledkezés régi jó cimborákról. Csak Tisza Kálmánban láttuk még ilyen nagy mértékben saját embereinek a pártolását. Sokan hibául rótták fel ezt neki, mint államférfiúnak, de emberileg a szeretet és hálánál alig van szebb lelki tulajdonság. Andrassy-nak is eszébe jutottak a Zemplémben föltött siheder esztendő; vig tréfák, aztán a szabadságharc, a bujdosás szomorú napjai, a hűségesen megosztott nyomorúság. Első gondjai közé tartozott a két jó pajtást fölkeresni. Vay Laci „odaadta József főhercegnek” — így mondta ő maga — mert az nem értett a diplomáciához, a taktikához és „a szívét a tenyéren hordta”. A megfontolt, ügyes, alkalmazkodó, higgadt Molnár Pityu pedig maga mellé vette. Nagyonfontosságú missiókban vett részt ezental Molnár, jelentős szerepe volt a kiegyezésben. Kivált Deák és Andrassy közt játszott nagyon sokszor sikeresen a közvetítő szerepét. Bármikor mehetett Molnár Andrassyhoz s ha valami igen fontos közlendője volt — egy titkos jellel — három kopogással az ajtón adta tudtára. Miniszterelnök korában Andrassy mindent megbeszél Molnárral. Ha valamire nem akart válaszolni, köztudomásu, szinte szállóigészerű volt a stereotyp felelet: „Előbb majd megkérdem Pityut” vagy „Előbb majd beszélék Pityuval”.

Sennyey Pál nagy ellenlábasa Andrassy-nak, sokszor mondta: „Nem irigylem Andrassy sikereit, nem irigylek tőle semmit, csak Molnár Pityut, meg ennek a hűségét szeretném a magaménak”. — Erzsébet királynéhoz is eljutott a híre Molnár Pityunak s egy izben odaszólt a grófnak: — Ugyan mutassa be már nekem azt a maga híres Pityuját.

Nem is késett Andrassy. A koronás asszony aztán, a mikor előtte állott a zempléni nemes fiu, az egykori honvéd, figyelmesen nézte végig. Szemébe kapcsolta azt az átható, csodaszép Wittelsbach szemet, amelynek varázsa mindenkit megigézett s lassan-lassan simogatta vele. Molnár Pityu már nem volt fiatal legény akkor, még sem bírta ki ezt a tekintetet. Egyszerre elkezdett szédülni, szinte támolygott, a mit észrevehett a királyné, mert néhány kegyes szó után elbucszott tőle. Molnár Pityu haláláig emlegette azt a hatást, a mit rá a királyné szemé gyakorolt s ő is, mint annyian, azt állította, hogy ilyen szempár nincs több a világon! Temérdek kegyes, bizalmas küldetésben vett részt Molnár Pityu. Megbizhatósága itt tűnt ki leginkább. A rosszakarat, irigység, cselvetések Scillái és Charibdiseinek kikerüléseiben valóságos mestere volt s ez tette főként nélkülözhetetlenné Andrassy-nak.

Később saját megyéjében, Zemplémben lett főispán s husz évig viselte ezt a tisztséget. Számatlan anekdota is fűződik főispánságához. Többek közt egyik igen magas katonai állású főherceg tiszteletére adott ebédén, főlemlítették a fenséges urnak Molnár katonai rangját is. Érdeklődni kezdett a főherceg s megkérdezte, volt-e már tüzben is?

— Voltam bizony fenség, 48-ban én is segítettem kiverni a németet! — válaszolt nagyhírtelen Pityu bátyánk. — Kinos csönd támadt erre. A főherceg homlokán meg vihárt jósló felhők mutatkoztak. A vihar azonban nem tört ki, de az a bizonyos főherceg Molnár Pityut soha többé nem szólította meg.

Általában 48-as honvéd voltára nagyon büszke volt. Mikor egyizben erősen támadta az ellenzék s a megyegyűlésen még a hazafiságát is kétségbe vonták, rettenetes dühre gerjedt az öreg ur. Diszkarájjával végig vágott az zöld asztalon s ráiravalt a gyanusítókra:

„Hogy szájjal ti jobban birjátok, azt hallom, dehogy mikor tettek, erő és bátorság kellett a hazafisághoz, én a harcmezéjén állottam, azt ti is tudjátok.” Lett erre akkora éljen-zaj, hogy reszkettek az ujhelyi megyeházának a falai s ment a főispán dolga tovább, szépen, simán.

A társaságot még öreg korában is kedvelte. Csak az éjszakázásnak volt nagy ellensége. Szent-István napján, mikor more patrio neve napját ülte, 2—300 vendég is megfordult kelecseényi kastélyában. De csak nappal folyt a mulatság, húzta Mányi, a híres ujhelyi cigány. Estére kelve véget vetett a dárídónak.

Mint minden magyar ur, szerette az anekdotázást. Fel s alá járt az ebéd-lőben, úgy mesélt jóízűen, magyárosan. Kivált egyik unokájának Csörgő Zoltán-nak, a volt kereskedelemügyi államtitkár fiának anekdotázott szívesen.

Azonban, ha Csörgő jegyezni akart, azonnal abba hagyta a beszédet.

— Sok fej megfájdulna Bécsben, ha mindazt leírnád, amit én tudok — jegyezte meg az öreg ur — és soha engedte meg, hogy rendkívül érdekes adomáiból, történetkéiből csak egyet is leírjanak.

Molnár Istvánnal közéletünk nemcsak egyik legkiválóbb alakja tért meg apáihoz, de egyik ősi típusa a zempléni nemességnek, a melyből a Kazinczyak, Szemerék, hazánk annyi jelese eredt.

Elmennek egymásután. Maholnap teljesen idegen foglalja el helyüket, a mely a magyar földet átveszi ugyan, de ritkán érzi a vele járó nagy kötelességeket.

Zsolyomka.

— Dr. Csirbusz Gézáról. —

Rendkívül szeretem a Magas hegyet, debrőit, lankáit, lázait. Az üde erdei levegő, a friss pázsit, a szerényen nyíló virágok s a félve kibuggyanó csergők (trachyt-vidéken vagyunk uraim!) — oly kellemesen érintenek. Hozzá az ég derüje, a rónaság komoly némasága, a Ronyva pataknak átkozottul egyenes medre — mindez gondolkodóba ejt. Egy rég elmúlt világidőnek részleteit eleveníti föl lelkemben — lehet téveteg álmodozások, üres konjekturák!! De hát Uram'fia, tudhat-e ember többet, mint az a kor, melyben született, élt, vagy a koré, mely nem bírt még továbbra vergődni a multnak és jelennek megértésében s megmagyarázásában?

A ki a Zsolyomka nevű csermely (nem patak) horhóján végig megy, azonnal szemébe ölik a csermelyvölgy erozionális (vájás) jellege. Még sziklákat is repesztett ez a vájás! Meddig mióta? ... ki bírja logaritmussal kiszámítani? ...

A legközvetlenebbül nyersen előtolakodó tény az, hogy az u. nevezett Zsolyomka kivált völgyet — kirágta a ... Névtelen csermely bukó vize. Mert nincs gazdája ennek a hegyomlásnak, ennek a krepaturának, ennek a völgynyílásnak, vagy bárminek nevezünk.

Mi a neve ennek a csermelynek, mely a vulkános homokba vájta medrét és eltuszkolta a vulkános alakot, a lapilliket (kivetett köves anyagokat) a bombákat (olvasztott obszidián tömböket) — a Bodrogba? Ad vocem Bodrog! Nem is sejtik sokan Ujhelyen, hogy ennek a „Bodrog” névnek nagy multja van. Nem fárasztom e sorok olvasóit a név értelmezésével, csak annyit említek, hogy elhibázott dolog ma: személyekről, birtokosokról geográfiai elnevezéseket magyarázni. Ez kérem Horváth István a 48-as tízes magyar felfogása, a Dugonics-féle kaliberű tudósé, a kiken ma hallgatagon napirendre tér a tudomány. Hogy penészes fejek, például Párizselők még sem térnek napirendre, az épp annyiba megy, mintha valaki tagadni akarná a Föld tengelye körülkeringését és a Nap körül való forgását.

Félre tehát a phrazeológiával, a nagyotmondás meddő virtuozitásával. Mi az a Zsolyomka?

Párizspápai!... Kalapot előtte a XVII. szorgalmat gyöckér-csámcsogó szótár-

csináló előtt, de dutyiba vele, mihelyt 1907. évnek tudományos szintjára állva beszélünk és irunk, vaialmely témáról...

A XIII. században a csermely neve Salon és Salom (persze!) utána a tótos kicsinyítés szokása szerint Salonka és Salomka. Erre következett később a magyarosító ráduplázás: Solyomka, Zsolyomka! Mind sötétben botorkáló értelmezés, mely nem ért a geográfiai helynevek magyarosításához. Az új helyi csorgatag elnevezésénél nem a lefutó víz, hanem omlásos helye a mértékadó. Az a hely, a hol ma a fürdő áll, a hol a csorgatag mélyre ásta medrét a laza trachyt-darába. Ezt az árkos-gödrös kivájtást valami szláv törzs keresztelte el legelőbb s róla nevezte el magát a csorgatagot. Az új helyi, magyarul u. n. Zsolyomka, tótosított orosz elnevezésének alapja, töve, gyökere:

Szlom: omlás, vajas

Ősláv és ruthén elnevezés. A XIII. század előtt az itt már élt kisoroszok, ruthének idejében már meg volt a kivájt crepatura, a kirágot völgynyílás és ennek a szláv neve Szlom. Nincs, nem is lehet szó itt sólyomról, szalmáról vagy Salamorról, még Wilde Oszkár Szalom-járól sem. A Zsolyomka, ridegen: kirágot, kiöblített völgyszakadé, mélyre ásott debró. Semmi egyéb. Ennek XIII. századi szláv neve Szlom.

Mindamellett igen tanulságos e kis csermely, mert rámutat nevének változott alakjával, mily népelemek váltakoztak a Magashegy tövében s hogyan kerekedett felül a magyar lakosság ethnographiai ereje a régebbi elnevezéseken.

Még a geologusra nézve is fontos e név. 800 év óta nem változott lényegesen e kivájtás térfogata. Pedig mennyi víz zudult le azóta rajta! 800 év előtt is omlásos hely szlom volt a fürdő helye, ma is. Nem kell tehát tubecsülni a víz kikotró, elsodró erejét sem.

Automobil kirándulásom a paradicsomban.

Hála Istennek nem vagyok sem gróf, sem Fedák Sári, ennél fogva nem engedhetek meg magamnak olyan nagyuri passziókat, hogy automobilba vágva magamat szilajon és vitézül végiggázoljak embereken, tyukokon, libákon... színigazgatókon...

De azért én is ültem már egyszer automobilon!

Ezt ugyan nem büszkeségtől dagadó kebellem mondok. Nincs is vele mit dicsekednem, mert csupán egy soffőr ismerősömnek köszönhetem.

Bizonára sokan vannak, akik úgy vélekednek, hogy mégis kellemesebb volna talán gróffokkal, vagy éppen Fedák Sárral közelebbi ismeretségben lenni.

Meglehet.

Ennek híjával azonban kénytelen voltam a soffőr szerény ismeretségével megelégedni, aki is egyszer erővel felültetett gazdaja automobiljára, hogy nekem, szegény közönséges pirosvérű halandónak is legyen egyszer részem ilyen nagyuri passzióban.

Hogy aztán éppen a paradicsomba jutottam az automobilon, abban megéppenséggel ártatlan vagyok. (Talán éppen ezért! Hiszen az ártatlanok jutnak a paradicsomba.)

Az automobil örült sebességgel kezdett száguldani.

Egyszer csak egy óriási zökkenés, nekivágódom fejfel egy telegraf oszlopnak. Iszonyu ütést éreztem fejemen, de hála kemény koponyámnak, nem locsant széljével. Megtapogattam a fejemet, egy kicsit zugott, de egy darabban volt.

Aztán az előbbi zsidbadság szászoros hatványba szállta meg idegeimet. Éreztem, hogy nem haltam meg, de nem éreztem, hogy élek. Olyan formán éreztem magamat, mintha valahol az űrben lebegnék az élet és a meghalás között.

Nem tudom meddig tarthatott ez az állapot, talán az alatt bejártam a mindenséget és elértem a világ végére.

Egyszer csak a zsidbadság lassan engedni kezdett.

Egy piciny, bársonyos női kéz érintését éreztem a homlokomon, a halantékom körül.

— Fáj ugy-e nagyon?

— Az a haszontalan soffőr nem vigyázott, nekimentünk egy telegraf-oszlopnak.

A piciny, puha kéz még egyszer végigsimította homlokomat. Lassan felnyitottam a szememet. Pillantásom egy gyönyörű leány csodálkozó tekintetével találkozott.

— Őh az a kegyetlen Raphael!

— Nem Raphael, hanem Henrik, Frimmer Henrik, a soffőr. Ő volt az oka! Hanem semmi baj, ha sokáig a homlokomon tartod azt a csókolni való piciny kezecskédet...

Szemem ismét lecsukódott.

— Mért is nem tértél ki előle?

— Véletlenül találkoztam vele, felajánlotta az automobilját. Eleinte nem akartam elfogadni, később sajnos, mégis csak beletültem.

— Jajj, miket beszélsz össze-vissza! Lázad van ugy-e? Nagyot ütött a tejedre pallosával az a kegyetlen Raphael!

— Szent igaz, hogy jól odakopintottam a fejemet a telegrafoszlophoz, de egyébként nem bántott engem senki.

— Nem haragszol rá?

— Kire?

— Raphaelra!

Gonosz sejtelem kezdett gyötörni. Hátha nincs is itt senki mellettem s ezt a gyönyörű leányt csak az én lázas képzelődésem teremtette.

Olyan termetet láttam magam előtt, amelyet emberi szem még nem látott, festő nem festett, szobrász nem faragott, lázas emberi agy nem képzelt.

Alsó, felső szoknyája, blúza, miderje, kalapja, harisnyája, órája, láncja, gyűrűje, fülbevalója, szóval összes ruházata és minden smukkja egy fügefalevélben összpontosult. Vagyis mezitláb volt az eszemadta tetőtől talpig.

Arca mosolygott, mint a tavaszi verőfény, életet, boldogságot mosolygott, szeme glóriát sugárzott. És a tejébe még vakító, hófehér szárnya is volt.

— Ki vagy te... angyal?

— Nem ismered a te Judithodat? Szegény Nehemiásom!

— Én Nehemiás?

— Végig nézek magamon. Az én ruházatom sem több egy fügefalevélnél. Most már igazán nem tudtam, hányadán vagyok!

— Én vagyok az égben, vagy te vagy a földön?

— Most már mindketten a földön vagyunk. Ott hagytam az eget, ott hagytam a paradicsomot is. Ha téged kiüttek onnan, nekem sem kell többé. Itt maradok, megosztom veled a földi életet, mert csak téged szeretlek édes Nehemiásom.

Karját nyakam körül fonta, bársony-puha, piros arcát forró, lázas homlokomra szoritotta. A homlokomról aztán lassan lecsuszott az ajkamig, a hol mint a villámszíkra, elcsattant egy édes, forró, szenvedélyes paradicsomi csók.

Ettől a csóktól aztán rögtön világos lett előttem minden. Ez a csók megtanított emlékezni a — paradicsomra.

Igen, a paradicsomra, ahol eddig éltem, mint Ádám és Éva unokája. Boldogan éltem, amilyen holdogán csak a paradicsomban lehet élni, ott is csak annak, akinek angyal a kedvese, olyan angyal, mint az én Judithom.

Hanem egyszer csak meggyülekezének a fellegek boldogságunk derült, kék egén!

Aminő nagyapám meg nagyanyám, Ádám és Éva beleharaptak abba a bizonyos almába és jónak találták, utána fiaik és leányaik is nagyon mohón kezdték enni a tiltott gyümölcsöt. Ennek aztán az lett a természetes következménye, hogy annyira megsokasodának, hogy kezdett szűk lenni a hely a paradicsomban, amely különben is csak két személyre volt berendezve. A cherubok kénytelenek voltak a fiatalokat kitelepíteni. Hanem ezeknek nem igen tetszett a kitessékelés. Ellenszegültek a cheruboknak.

— Te is szembeszálltál Raphaellel.

— Igen, mert igazságtalanul járt el. Micheást, aki megvesztegette őt egy himzett fügefalevéllel, nem kergette ki. Felháborodtam ezen igazságtalan protekción. Aztán meg azt hittem, hogy téged sem látlak többé, ha elhagyom a paradicsomot. Szembeszálltam hát vele. Hanem neki fegyvere volt, lángoló pallosával fejen vágott.

— Azután pedig szeráfjaival kitétetett a paradicsomból. Hanem én utánad jöttem és most itt vagyok melletted, ápollak... szeretlek.

— Nem mész vissza többet az égbe?

— Nem. Nélküled nem kell nekem sem az ég, sem a paradicsom. Nekem ott van a paradicsom, ahol te vagy.

— Hálásan tekintetem rá. Kezét mely még mindig homlokomat simogatta, ajkamhoz akartam vonni, hogy megsókoljam. Hanem ő nem engedte ám! E helyett nyakam köré fonta puha karját, ajkát ajkamra tapasztotta, csókolta, ahogy csak angyalok tudnak csókolni. E paradicsomi csók, e tulvilági gyönyör megtompította érzekeimet, lázas, kéjes zsidbadsába hozta idegeimet. Tehetetlenül, önkívületben engedtem át magam e tulvilági gyönyörnek.

Mikor magamhoz tértem, ismét a homlokomon tartotta kezét. Megfogtam és bármennyire szabadkozott is, ajkamhoz vontam és csókjaimmal halmoztam el.

— Ugye nem mész vissza többé a paradicsomba? Nem hagysz el ugye? Ugy félek, hogy mindez csak lázas álom és mikor felébredek, nem leszesz itt mellettem. Ne hagyjál el engem! Ugye nem hagysz el soha?

— Nem, nem, csak feküdjék nyugodtan, azt parancsolta az orvos.

— Kicsoda?

— Az orvos. Azt mondta, hogy pár nap alatt teljesen felépül, ha nyugodtan viseli magát.

— Nem, nem lehet, a paradicsomban nincs orvos!

— Ott nincs, de van Budapestben elég, alig tudnak megélni egymástól, onnan hozattunk ki egyet.

— Budapest?! Hiszen akkor én nem voltam a paradicsomban!

— Bizony ott aligha!

— Akkor te nem vagy Judith!

— De igen, az vagyok. Honnan ismer őn engem?

— Most már igazán nem tudtam, hányadán vagyok? Az égben vagyok-e hát, vagy a paradicsomban, vagy ezen a rossz sártekén, a földön?

Feleltem a fejem, hogy jól megérezhessem a mellettem álló leányt. — Ugyanaz a termet, ugyanaz a sugárzó szem, ugyanaz az örökké mosolygó arc. Csak a glória hiányzik a feje körül, meg a szárnya. És még valami — a fügefalevél, mely helyett lenge rózsaszín ruha csak sejteti az imént látott angyali termetet.

— Judithom!

— Honnan tudja a nevemet, honnan ismer engem?

— Honnan ismerlek? A paradicsomból! Meg azokról az ölelésekről, csókokról, melyekben földieknek nem lehet részük, paradicsomi embernek is csak egyszer. Ugye már nem csókolsz meg többet? Ugye már megbántad, hogy elhagytad értem a paradicsomot, vissza akarsz menni, el akarsz hagyni engem?

— Nem, nem hagyom el, míg teljesen fel nem épül, hiszen ha egy percre kimegyek mindjárt az én nevemet kiabálja, csak akkor fekszik nyugodtan, ha mellette vagyok. Apódom, míg teljesen meg nem gyógyul.

— De én nem akarok meggyógyulni, én így akarok maradni, hogy mindig mellettem légy. Olyan jó így betegnek lenni.

— De magát várják a hivatalában.

— Hivatal?... Miféle hivatalban?

— Hát a miniszteriumban. Már kétszer voltak itt tudakozódn.

— Igen a miniszteriumban, de hát hogy kerültem én ide?

— Automobilon jött.

— Automobilon? Igen... emlékezem... De olyan zavart, homályos előttem minden.

— Egy kocsi jött szembe, a lovak megbokrosodtak, a soffőr fékezett, de már késő volt; ki akart térni és nekimentek egy telegraf oszlopnak.

— Igen, emlékszem. De azután?!

— Behozták ide eszméletlenül.

— Tehát a paradicsom, Judith, Raphael, cherubok, szeráfok, mind csak álom volt, lázas álom?

— Bizony furcsákat beszélt álomban!

— Nem, mégsem lehet! Hisz te itt vagy, pedig te is ott voltál velem a paradicsomban, csakómet akkor szárnyad volt, meg... meg fügefalevél.

— Mindjárt itt hagyom, ha ilyeneket beszélsz.

— Ne, ne hagyj itt! Inkább ölelj, csókolj... csókolj édesem, tüzesen, lángolóan, mint a paradicsomban angyal korodban.

Keze után nyultam, hogy magamhoz vonjam, mire ő durcásan; de édes mosolylyal az ajkán magamra hagyott, csendesen betéve maga után az ajtót.

— Jöjjön Judit, ígérem, hogy jól viselem magam.

— Tanácslom is, különben többet nem jövök be ide, míg itt lesz.

— Mig itt leszek?! Ha felgyógyulok, elküldenek, de ugye szabad lesz eljőnnöm azután is? Megengedi ugye?

Elpirult, szemérmesen lecsitította a szemét, zavarodottan felelte:

— Kérdezze meg a mamától.

Megkérdeztem a mamától. Beszéltem a mamával!

Azt hiszem, felesleges elárulnom, hogy mi volt az eredménye a mamával való intim beszélgetésnek.

A paradicsomba jutottam. Csak-hogy most már az egyedül igazi paradicsomba, a házasság paradicsomába.

Itt már, tudom, nem akad rám Raphael, lángoló pallosával, innen már nem téteti ki a szűrőmet szeráfjaival, mert ezt a paradicsomot őrzik a minden Raphaelnél, cheruboknál, szeráfoknál hatalmasabb — anyós.

O. Gy.

Az anya.

Irta: Ladányi József.

A kis város egyik mellékutkáján állott a Sólómék háza. Kopott, a szél-től megrongált tetején száraz galyakból összetakolt gólyafészkek disztelenkedtek a maga érdekességével. A nőstény féllábon állva várta hazafelé repülő párját, mely hosszú nyakát előre tartva, lomha lebbenéssel szállott le. Most hátrahajtja hosszú nyakát, kelepelni kezd. A ház előtti zöldülő akácfa tövises ágaskáján acélszürke begűi kis füstű fecskécske csicsereg kedvesen... Igazi, idillikus falusi keret...

Az enyhe tavaszi nap lebukni készült a Simonka orma mögé. Végső sugarai a kerti ablakon át betévedtek a szegényesen butorozott szobába, hol egy fájdalomtól megtört asszony ült ódivatú, piros bársonnyal behuzott karosszékekben. Arcát finom, puha tenyérébe rejtve mélyen gondolkodott. A kis alacsony ajtócskán férje lépett be, oltókését és kis fűrészcskéjét a megszórt helyre téve, felesége mellett leült. Szép, erősen férfias arcvonásain keresztül a fájdalom, a mi bánatos kifejezést adott megnyerő arcának. Felesége fel sem nézett, csak sóhajtozott mélyen. Merengéséből férje szavai ébresztették fel. Bánattal vegyült szavattal nézett férjére, Sólóm Barnára.

Sokáig nézték egymást csendben, szóltanul. A csendet végre a férj szépen csöngő hangja szakította meg.

— Szegény, szegény jó Dénes fiam, vajjon hol jársz most? Vajjon nem borult-e még rád az örök megsemmisülés sötét éjszakája? Hol vagy, vajjon hol vagy?

E szavakra az édes anya könyei még jobban megeredtek. Szólni akart, de szavai nehéz, fuldokló zokogásba mentek át. Zokogott hosszan, keservesen. Egyetlen, ismeretlen helyre eltávozott gyermekét siratta.

— Őh egyetlen, jó Dénesem! miért mentél el tőlünk? miért hagytad ily árván, elhagyottan szüleidet? Eltávoztál,

hogy megsebez, hogy megtépd szegény szívemet. Ha láthatnám még egyszer mosolygó szemeidet, ha még egyszer megölehetném anyai karjaim s te megcsókálnád a te jó anyádat s beszélnél nekünk szépen, óh! akkor újra én volnék az egész világon a legboldogabb anya! Ó jőjj, gyógyítsd meg sajnó szívem égető sebé! Gyere haza édes jó fiam! Büszke voltam magamra, hogy ily fiát szültem: büszke voltam, mint egy királyné, mikor karomba fűzve karomat veled végig menve az utcán, tisztelettel emeltek kalapot a férfiak és mosolyogva, szeretettel üdvözöltek a nők! Hova tűntél el egyetlen reményem, büszkeségem? Vártam, reméltem, hittem, hogy visszatérsz, hogy nem hagysz el bennünket! De napok, hetek röpültek tova gyors szárnyaikon s te nem jössz vissza. Velük mentél te is, fájdalom, kínos, égető szomorúságot hagytál nekünk hátra!

Bizony, derék jó fiu volt Solyom Dénes.

Az n... i akadémia legkitünőbb növendéke. Nemcsak szülői csüggtek rajta szeretettel, de tanárai is szerették, tanuló társainak pedig a legkedvesebb pajtása volt. De elment, eltűnt hirtelen. Őt is, a művelt, a szeretett jó fiut, a ki nem vágyott a hirtelen meggazdagodásra, magával ragadta a magyarságot megtizedelő kór — Amerika. Elment ő is oda, szaporítani a bús hontalanságban élők számát; azt hitte, abban a más világban könnyebben boldogul.

Az akácliget már másodszor öltözött ünnepi fehérbe, a rét ezerszínű virágain már régen zümmögtek a méhek, midőn Solyom Barna, az édesanya megkapta az első levelet, melynek sorai fia írása. E levélben a bocsánatkérés legalázatosabb hangját használta Dénes azért a végtelen fájdalomért, a melyet távozásával szeretett szüleinek okozott, de — írja — meg kellett tennie, hogy mihamarabb segíthessen jó szülei szorult sorsán. Az anya a levelet elolvassa, nem szól, csak Istennek hálálkodik, hogy az ő egyetlen gyermeke él.

Évek multak, évek jöttek. Jött, jött a levél Amerikából rendszeresen, minden hónapban. A Solyom Dénes levelei. Mindig jobb és jobb ujságot írt magáról. A legutolsó levélben azt írta Dénes, hogy most szövegette ki Newyork legszebb utcájának egyik palotájára ügyvédi tábláját s most már mi sem áll utjában, hogy hazajöjjen édes szülei látogatására. Jött is. Előre megírta szüleinek, hogy érkezését titkolják mindenki előtt és hogy nem szülővárosába megy, mert ott felismernék s mint katonaszökevényit felelősségre vonnák, hanem B-n várakozzanak reá, hol senki sem ismeri s nyugodtan tölthetik az időt együtt.

Az édesanya megkönnyebbülten sóhajtott fel: az enyém leszesz újra, itt maradsz mindig velem én kedves gyermekem!

Ugy is lett. Solyom Barnáné jelentette fiát, a kit aztán elvittek katonának. Édes anyja mindennap meglátogatta s gyermekes egykedvűséggel nézte fia katonai szolgálatát, keserves gyótródását és észre sem vette, hogy fia csakugyan mindörökké itt marad... Itt maradt, megölte a nehé, hosszú szolgálat. Itt lelte meg pihenő helyét az édes hazai földben. Édes anyja mindennap friss rózsákból szedett csokrot vitt a sírjára s fejfája előtt mindig azt suttogta: „Ugye jó Dénesem, nem mégy el már többé, ugye az enyém maradsz most már — mindörökké!”

Egyenes és Görbe.

Írta: Wlozmándy Jenő.

Egyenes: Bocsánat uram ez az én lábam (gyöngéden előre tölja Görbét).
Görbe: Mondtam uram egy szóval is, hogy az enyém, (ránehezedik az Egyenes tyukszemére).

Egyenes: Akkor lesz szives a saját lábain járnai, (fölkapja az egyik láb-szárát).

Görbe: Nagyon szivesen, de térszűke miatt lehetetlen. (az Egyenes lent hagyott lábára lép).

Egyenes: (mindkét lábát a levegőbe kapja, egy utast erősen meglök).

Az utas: Uram, ne rugdalózzék.

Egyenes: Bocsánat, de nem én vagyok az oka.

Az utas: Az nekem mindegy, a villanyoson mindenki nyugodtan állhat (dühösen leszáll).

Egyenes: Ennek csak ön az oka.

Görbe: És a villanyos társaság (a villanyos nagyot szökken, oldalba vágja Egyenest).

Egyenes: Uram, ön szemtelenné kezd lenni.

Görbe: Nyilvános rágalom. Én szemes vagyok (botjával az orrára kopint Egyenesnek).

Egyenes: Ez már mégis botrány (kihuz egy névjegyet) Nevem Egyenes.

Görbe: Zsebrevágja a névjegyet.

Igen örvendek, én Görbe vagyok.

Egyenes: Uram ne tréfáljon, ez lovagias ügy.

Görbe: Ezt már szeretem. De önnek tudnia kellene, hogy én szabadon gondolkozom (a villanyos nagyot lödöl, leüti Görbe öklével az Egyenes cilindert).

Egyenes: (fölvesszi az összetört kalapot) Ez legyen az utolsó, mert nem állok jót magamért.

Görbe: Azt mindjárt gondoltam, de ha kívánja, én jótállok önért.

Egyenes: Kikérem magamnak, hogy fölöttem futtassa a szellemét.

Görbe: Én csak Alagon szoktam futtatni a pénzemet (hasba löki Egyenest).

Egyenes: (Kifelé furakszik) Ilyen pimasz emberrel nem lehet egy kocsi-ban utazni (leugrik).

Görbe: (A sarkára ugrik) Hát Ön is leszállt. Micsoda öröm.

Egyenes: Örüljön annak, hogy nem spekelem föl egy lámpavasra.

Görbe: Uram, Önnek nagyon is rossz a szemmértéke. A lámpavas vastagsága, fordított arányban áll szuró-képességével.

Egyenes: Legyen Önnek a feje egyenes viszonyban a hóhér bárdjával.

Görbe: Uram, Ön ezen a téren is el van maradva. Manap a kötél a művelt államok lakóinak réme.

Egyenes: Milyen higveleji Ön, hát Franciaország kutya?!

Görbe: Ebben az utóbbiban mindenesetre téved.

Egyenes: Eh, Ön kiállhatatlan fráter. De különben is, mi közöm van nekem Önhöz?

Görbe: Azt épen annyi joggal kérdehetném én is.

Egyenes: Akkor ajánlom magam.

Görbe: Én is. (az Egyenes oldalán halad).

Egyenes: De hát, mi az ördögöt keres Ön mellett?

Görbe: Csaknem a számból vette ki a kérdést (munkás közelit, hosszú vasrud fekszik a vállán).

Egyenes: Ezennel követelem, hogy forduljon vissza.

Görbe: Szavamra lehetlent kíván.

Egyenes: (hevesen gesztikulál.) Azt hiszi uram, hogy ezzel mond valamit. Épen semmit (a munkás vasrudjával fejen köhintja). A ragyogóját, hát ez mi?

Görbe: Kisdéd vasdorong.

Egyenes: Hát Ön nem tud vigyázni? A munkás: Uram, minek ugrál a járda közepén.

Egyenes: Ennek is Ön az oka.

Görbe: És a vasdorong.

Egyenes: Most már remélem magamra hagy.

Görbe: Az egyszer öröm nélkül, mert a savanyu igazgató jön épen szemben.

Egyenes: Nini, hiszen ez az a kit keresek. Alázatos szolgája igazgató ur!

Az igazgató: Jó napot kívánok.

Görbe: Szervusz Saka.

Az igazgató: Szervusz omnibusz.

Görbe: Te nem számitasz öregem, tehát csak szenglibusz. Apropopiniusz, mi van a darabommal.

Az igazgató: A szemétkosárban pihen.

Görbe: Ez okos szó. Szóval a jövő héten eladójátok.

Egyenes: És az enyimet, tisztelt igazgató ur!

Az igazgató: Uram engedje meg, de azt lerántották a sárga földig.

Görbe: Te Saka, ne bántsd az urat, ücsém barátom.

Az igazgató: Tisztelem.

Görbe: Jól van, holnap megkeresz-tellek az ujságomban.

Az igazgató: „A kutya ugat, a karaván halad.”

Görbe: Te a karavánhoz tartozol?

Az igazgató: No, hát nem?

Görbe: Helyes. Te leszel a vezér kétpúpú teve.

Egyenes: Uram, ezt nem nekem mondták.

Az igazgató: (meglöki.) Segítsen ledorongolni, előadjuk a darabját.

Egyenes: Nem, ilyen aljas módhoz nem folyamodom.

Az igazgató: Az Ön darabja, egy-egy hárompúpú teve.

Egyenes: Uram, mérsékelje magát és tartsa meg púpjait.

Az igazgató: (súgja Görbének). Szólj hát, kedden adjuk a darabodat.

Görbe: Esküdjél.

Az igazgató: Ugy éljek.

Görbe: Az kevés, a hatvanadik unokádig.

Az igazgató: Alá van írva.

Görbe: Hát szó a mi szó, az urnak kezébe penna nem való!

Egyenes: Uram, micsoda merész-ség ez megint.

Görbe: Ugy tudom, szólás-szabad-ság van, a mi szép hazánkban.

Egyenes: Az én darabom rossz?

Görbe: Ki mondta, hogy jó?

Egyenes: Az irigység beszél önből, főszennylap szerkesztője.

Görbe: Csak ne jöjjön dühbe, puposk szerzője.

Egyenes: (görbére bámul.) Csak tudnám, milyen szél hordta önt felém.

Görbe: A balszél.

Egyenes: Ennyi pech nem ért még soha (nekimegy a lámpásnak és betöri az orrát).

Görbe: (karonfogja az igazgatót) Kedves barátom, Ön rossz uton jár. Sajnálom önt. A viszontlátásra, darabom premierjén.

Egyenes: Isten ments! Ne lássam többé soha! (vérző orrát törülgeti és lassan hazafelé indul).

Tanulság: Néha az egyenes uton betöröd az orrod, a görbén célt érsz!

Adalék színészetünk történetéhez.

— 1837. aug. 22. —

Írta: miskolci Kovács Béla.

A magyar színészet történetében nagy nap az 1837. aug. 22. Nagyszerű látványt nyújtott a már megelőző napok alatt összehordott tömördek zöld galy, melylyel az egész Nemzeti Színház épületének környéke díszítve volt, ve-gyítve sok színes füzérel. Az épület homlokzatát koszorúk övezték körül széles nemzeti szalagokkal; a tetőről hosszú nemzeti zászló lengett alá az első emelet erkélyéig. De nemcsak az új épület, hanem az egész Hatvani-ut mindkét oldalán zöld galyakkal díszített ablakok s a nemzeti zászlók hosszú sora volt látható. A város, a megye, a tudományos-akadémia és Budavára képviselve az országot, mind tüntetőleg díszíti fel hivatalos épületeit.

Thalia dicsőségre-jutása közös ün-nepe volt a nemzetnek! A vidékről egész népvándorlás volt Pest felé. Hetekkel előbb elindultak a megyék hivatalos közegei, csakhogy el ne mulasszák az ünnepélyt. Az igazgatóság a jegyeket mig első sorban a hivatalos tagok, vidéki küldöttségek és a rendek közt kiosztá, alig maradt hely a közön-ség számára, ugy hogy a legelőkelőbb hölgyközönség lepte el a karzatokat. Egész nap már nagy tömegekben hul-lámzott a nép az utcákon. De a délutáni órákban csak ugy özönlött a színház felé, körülfogva azt annyira, hogy a hivatalos hazafiak fogatai alig tudtak áthatolni a közönségen. Örömjajjal ömlött be a nép a nemzeti szentélybe, midőn 6 órakor az ajtók megnyitáltak.

A várakozást méltóan kielégítette az eredmény. A díszes nézőhely a 9 muza-képével volt ékítve; a kékes-zöld alapu menyezeten a hasonló színű páholypokféhérszlopocskákkal s aranyos koronával voltak díszítve; melyekkel szemközt a páholypok vörös könyöklő oly jól összhangzó kiegészítést képezé-nek, nemzeti színt alkotva a fehér köz-fával bíró zöld színű támlás székekkel. A előfüggöny, a karos gyertyatartók mindenkit örömmel és bámulattal töl-tének el. Mig végre a hármás csengetés jelzése halotti csendet idézett elő.

Szívzorongva, még lélekzetet is vissza-tartva függeszté tekintetét mindenki a függönyre, várva annak felemelkedését. Mindenki előtt hosszúnak tetszett az a félmásodperc, mely eltakará a néző elől Thalia oltárát jelképező, dicsfényben ragyogó magas alapzatot, melyen arany-oszlop emelkedett s erről magasan lobogó láng világitá meg a félkörben álló apostolokat és a virágfüzért tartó művésznöket.

A látvány mindenkit meglepett s megigézt. Az oltár felett két angyal tartott egy gyönyörű babérkoszorút, melynek alácsüngő nemzeti szalagján aranybetűkkel írva tisztán kivehető volt „A magyar Thaliának”.

Az első pillanatokban mindenki elbűvölve szemlélté a gyönyörű néma-képet melyet a művészek meglepetésül készítének a közönségnek. Majd viharos éljenzésbe tört ki a közönség lelkesedése és elismerése e kedves meglepetés miatt. Az oltár mellett a közönség szavalta el Vörösmarty prologját szép érces hang-ján egy színész. Lelkes éljenek szaki-tották meg minduntalan a szavalót. Mig végre a prolog után virágosó lepte el a szavaló művészt és társait, melyet a lelkes honleányok terveztek üdvözlésül a sokat szenvedett színé-szeknek.

A prolog után megkezdődött az előadás. A zeneyitányt Heinrich József színházi karmester írta s e részlet „Thalia diadala az előítéleten” címet viselt. Bevégezése után a függöny fel-gördült s megkezdődött a Vörösmarty Mihály által írt „Árpád ébredése” című előjáték, melynek tartalma a következő: Csendesen, méltóságos léptekkel, égő szövegetekkel jó a siri szellem a Duna-parton s intésére a sirok megnyitnak s a többi közt egy nagy hadsírbeli Árpád (Lendvay által személyesítve) előtűnik. Kérdőzködés után az általános ébre-désen bámoló vezér megérti e siri szellem válaszból, hogy sirjának mélye azért nyílt meg, hogy megláthassa ez-redév után az általa alkotott ország helyzetét s népe ivadékaikat állapotát. Midőn a hadverő fejedelem magában elmerengve tűnődik a komor, csendes, de fényes házakon, elragadtatással lép elébe egy költő (Egressy Gábor) s ez elvezeti Árpádot egy oly helyre, hol a kor jeleseit láthatja: a színház elé, hová sok nép tódul ez időben.

Néma szemléelőjévé leszen ő itt több nemzeties érzületre lelkesítő jele-netnek. A többi közt egy apa (Udvar-helyi Miklós) mély érzéssel áthatott hangon örövendve mutatja fiának az ujonnan épült magyar színházat, melyet gyermekkorában láthat; egy ifju (Szer-dahelyi) ifju emberekkel lépett a színre s ott lélekemelő beszéddel inti őket, hogy a magyar ifjúságot jellemző gar-rázdaságot vetkőzzék le. Ezek után egy hölgy (Déryné) lépett föl több hölgy kíséretében s felhozva azt, hogy a ma-gyar nők szíve a hazától idegen s kö-rükben a magyar szó utált, kívánja, hogy megváltozzék ez! Majd egy nap-számos járul elé, ki ingeny akar be-menni s visszalöketik. Ez elmondja aztán, hogy mig mások pénzt adtak, ő két hétig ingyen dolgozott a színház építésénél. Bebocsáttatik. Nyomban egy ősz alak jelenik meg, ki szerfölött ör-vend azon, hogy a magyar színházat, melyre ifju kora óta vár, legalább agg napjaiban láthatja megnyilni.

Ezek után belép a költő s meg-magyarazza a színház rendeltetését Ar-pádnak. Nyomukban beront az irigység (Szigligeti), Csáb (Hetényi), Részvétlen-ség (Hubenay), Rágalom (Kovácsné), Gúny (Fáncsy), Kajánság (Egressy Benjámín), Megvetés (Havi), és az Eh-halál (Szilágyi) által üldözött Színész-nő (Lendvayné), ki gyötörve összerogy s irlalomért esedezik! Midőn a rémek rá akarnak rohanni, Árpád előlép s védelmébe veszi a színésznőt s a Rész-vétlenséget a bőszt szellemek martalé-kává dobja.

Az előjáték után Schenk János „Belizár” című operájának egy részle-tét adták elő Kis János fordításban, melynek előadása közben többször ki-hivatott Fáncsy, Szentpétery és a fiatal, de reményekre jogosító Laborfalvy Róza.

A színház rendkívüli módon meg-lepte ugy fénye, mint czélszerű beren-dezése által a nagy közönséget. Elis-merésben részesült több ízben Vörös-marthy is, mint az előjáték szerzője.